

İhracat Turizm Döviz
Kanun Tasarımı
1975

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

**YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM VE DÖVİZ
KAZANDIRICI HİZMETLERİN TESPİKİ HAKKINDA
KANUN TASARISI**

HAZİRAN 1975

Cumhuriyet cad. Dörtler Apt. No. 18/2 Elmadağ - İstanbul, Tel. : 46 24 12

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca
YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM ve DÖ-
VİZ KAZANDIRICI HİZMETLERİN TEŞVİKİ
HAKKINDA bir kanun tasarısı hazır-
lanmıştır.

TÜSİAD Üyelerinin bilgileri için bu
tasarının örneği çoğaltılmıştır.

YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM VE DÖVİZ KAZANDIRICI
HİZMETLERİN TEŞVİKİ HAKKINDA KANUN
TASARISI

Amaç

Madde 1 - Yatırımların, ihracatın, turizm ve döviz kazandırıcı hizmetlerin hızlandırılması, geliştirilmesi ve teşviki, istihdamın artırılması, teknolojik seviyenin yükseltilmesi, gelir dağılımındaki adaletin temini, kaynakların en verimli ve tesirli bir şekilde kullanılması, yatırımların kalkınma planlarının geliştirilmesini öngördüğü iktisadi faaliyet sektörlerine ve bölgelere dağılımının sağlanması, sanayi bölgeleri ve turistik bölgeler tesis ve tanzimi; bu Kanunda ve diğer ilgili Kanunlarda gösterilen teşvik araçlarıyla açık, yöneltici ve Kontrollü uygulama esaslarına göre yürütülür.

Teşvik Araçları

Madde 2 - Bu Kanundaki teşvik araçları şunlardır:

- (1) Gümrük vergisi ve ithalde alınan diğer vergi ve resimlerin kısmi veya tam muafiyeti veya taksitlendirilmesi,
- (2) Süreli vergi istisnası,
- (3) Yatırım indirimi,
- (4) İstihsal vergisi istisnası,
- (5) Yatırım mallarına vergi iadesi,
- (6) İhracat kredileriyle banka ve sigorta işlemlerinde vergi, resim ve harç istisnası,
- (7) Yatırım kredileriyle banka ve sigorta işlemlerinde vergi, resim ve harç istisnası,
- (8) Kuruluş ve sermaye artırımı işlemlerinde muafiyet,
- (9) Fiyat ve tarife indirimi,
- (10) Geçici kabul yoluyla ithalatta muafiyet,
- (11) Dış pazar geliştirme yardımı,
- (12) İhracatta vergi iadesi,
- (13) Döviz kazandırıcı ticari faaliyetlerde gelir ve kurumlar vergisi istisnası,
- (14) Hisse senetlerine tanınacak farklılıklar,
- (15) İhraç edilen ürünlerin girdilerinde bu girdilerin tescil edilen ihraç fiyatlarıyla veya dünya fiyatlarıyla kullanılması,
- (16) Kamu kesimi satınalmalarında farklılıklar,
- (17) Kredilendirme yardımları,
- (18) Orta ve uzun vadeli kredilerde faiz farkı ödemesi,
- (19) Mesleki eğitim yardımı,
- (20) Yatırım öncesi yol gösterici yardım,
- (21) Yatırımlara döviz tahsis,
- (22) Sanayi bölgeleri tesis ve tanzimi,

Genel Teşvik Tablosu

Madde 3 - Teşvik uygulamaları, kalkınma planlarıyla belirlenen hedef ve politika ilkelerine dayalı olarak bu Kanun esaslarına ve Genel Teşvik Tablosuna göre yürütülür.

Her plan dönemi için ayrı bir Genel Teşvik Tablosu planla birlikte düzenlenip yayınlanır.

Genel Teşvik Tablosunda yer alan derecelerin kapsamına giren "Teşvik Edilecek Yatırım ve Üretim Konuları Listesi" o yatırım ve üretimin:

- a) Kalkınma planlarına uygun bulunması,
- b) Bölgesel çok ortaklı şirketlerle gerçekleştirilmesi,
- c) Ekonomik kapasitelerde kurulması,
- ç) Modern teknolojiyi uygulaması,
- d) Dış pazarlarda rekabet gücünün bulunması,
- e) Döviz geliri elde etmesi,
- f) İthalat ikamesi sağlaması,
- g) İstihdama tesiri,
- h) Yan sanayiın gelişmesine hizmet etmesi,

ilkeleri esas alınarak Yıllık Program Kararları ile tesbit ve ilân olunur.

Teşvik edilecek yatırım ve üretim konuları listesine Devlet Planlama Teşkilâtının görüşü alınarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca ilâveler yapılabilir. Yatırım ve üretim konularının listeden çıkartılması Bakanlar Kurulu kararıyla mümkündür.

Müracaat ve inceleme

Madde 4 - Teşvik araçlarından faydalanmak isteyen müteşebbisler (Kamu ve özel) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na proje ve faaliyetlerine ilişkin belgeleriyle başvururlar.

Yatırımlarla ilgili teşviklerden faydalanmak için yatırıma başlamadan önce müracaat esastır. Şu kadar ki, inceleme ve değerlendirme sonunda gerekli görülen proje değişiklikleri müteşebbisleri tarafından yerine getirilebildiği veya mevcut durumuyla teşviklerden faydalanabildiği takdirde yatırıma başladıktan sonra yapılan teşvik müracaatları da geçerli sayılabilir. Ancak ithal malının fiilen ithalinden sonra yapılan müracaatlarla ilgili projeler, gümrüklerde uygulanan teşviklerden faydalanamaz ve yatırım tamamlanıp deneme işletmesi dahil üretime başladıktan sonra teşvik için müracaat edilemez. 11.ci maddenin birinci fıkrası hükmü saklıdır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yatırım veya üretim konusu projenin bu kanun esaslarına uygun olmaması veya Genel Teşvik Tablosu ile eklerinde yer almaması veya istenilen proje değişikliğinin müteşebbislerince yapılmaması veya müracaat zamanının geçirilmiş olması halinde teşvik talebini reddeder ve müracaatçıya yazılı olarak bildirir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Teşvik Belgesi alan projeler kısa açıklamalarla Resmi Gazete'te belli aralıklarla yayınlanır.

Teşvik ve Uygulama Belgeleri

Madde 5 - Teşvik Belgesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca mali ekonomik ve teknik tutarlılığını ve teknolojik yönlerini inceleme ve değerlendirme sonunda tutarlı bulunan yatırım ve üretim projelerinin Genel Teşvik Tablosundaki yerine ve öngörülen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde hangi teşvik araçlarından faydalanacağını tesbit eden bir belgedir.

Teşviklerin Devir ve Temlik

Madde 6 - Başlanmış veya tamamlanmış yatırım projelerine tanınmış teşviklere ait hakların devir ile intili; devrin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca düzenlenen esaslar içinde yapılmasına bağlıdır. Sadece teşvik belgesinin devir ve temlikine ilişkin sözleşmeler muteber değildir.

Madde 7 - Teşvik Belgelerindeki teşvik araçlarından fiilen faydalanmayı sağlamak maksadıyla, ayrıca uygulama belgeleri verilebilir.

Belgelerin Uygulanması:

Madde 8 - Bu Kanuna göre verilen belgeler, belgede gösterilen nisbet, süre ve şartlara riayet edilerek ilgili Bakanlık ve Kuruluşlar tarafından uygulanır.

Kısmi veya Tam Gümrük Muafiyeti

Madde 9 - Yatırımlarda kullanılacak yatırım malları ithalinde alınacak gümrük vergisi, belediye hissesi ve ithalde alınacak diğer vergi ve resimler toplamına kısmi veya tam muafiyet uygulanır.

Gümrük Taksitlendirmesi

Madde 10 - Tam veya kısmi muafiyetten faydalanamayan veya kısmi muafiyetten faydalandırılma halinde kısmi muafiyet dışında kalan, yatırım mallarının, yatırımlarda kullanılması şartıyla gümrük vergisi, belediye hissesi ile ithalde alınan diğer vergi ve resimler toplamı, Genel Teşvik Tablosunda gösterilen ödemesiz devreler sonunda taksitlendirilir.

Müşterek Hüküm

Madde 11 - Kısmi veya tam gümrük muafiyeti veya taksitlendirme belgelerini almadan malı gümrüğe gelmiş olup da fiili ithalini yapmak isteyen müteşebbislerin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alacakları Geçici muafiyet veya taksitlendirme belgelerini, ilgili gümrük idarelerine ibraz etmeleri halinde gümrük giriş beyannamesine göre tarh ve tahakkuk ettirilen vergi ve resimler en çok altı ay süre ile teminat aramaksızın ertelenir. Bu süre içinde Kısmi veya Tam muafiyet veya Gümrük Taksitlendirme Belgesinin ilgili gümrük idaresine gelmesi üzerine faiz alınmadan vergi ve resimler terkin olunur veya ödemesiz devre sonunda taksit ödemeleri başlamak üzere teminat aramaksızın faizsiz taksitlendirme işlemi yapılır.

Taksitlendirmede ödemesiz devrenin başlangıcı gümrük giriş beyannamesinin tescil tarihidir.

Gümrük muafiyeti veya taksitlendirmenin reddi veya erteleme süresi sonuna kadar kısmı veya tam gümrük muafiyeti veya Gümrük Taksitlendirme Belgelerinin ilgili gümrük idaresine ibraz edilememesi halinde ertelenen vergi ve resimler Gümrük Giriş beyannamesinin tescil tarihinden hesaplanmak üzere Kanunî faizi ile birlikte tahsil olunur.

Vergi ve resimleri toplamına kısmi veya tam muafiyet uygulanan ithal mallarının 10 yıl süre ile, vergi ve resimleri taksitlendirilen ithal mallarının ise taksit borçları bitmeden, devri, satışı veya maksat dışında kullanılması halinde muafiyete tekabül eden meblağ veya tahsil edilmemiş taksitler müacceliyet kesbeder ve gümrük giriş beyannamesinin tescil tarihinden itibaren hesaplanmak üzere Amme Alacaklarını Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur.

Bu alacağın tahsilinde ithal malları üçüncü şahıslara satılmış, devredilmiş veya rehnedilmiş olsa dahi alacağın teminatı hükmündedir.

Sürelî Vergi İstisnası

Madde 12 - Gerçek kişilerin yeni yatırımlardan elde ettikleri ticari kazançları gelir ve mali denge vergisinden; tüzel kişilerin aynı mahiyetteki yeni yatırımlarından elde ettikleri kurum kazançları ise kurumlar ve mali denge vergisinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen sürelerde ve 10 yıllı aşmamak üzere müstesnadır. İstisna süresi yatırımın mal veya hizmet üretimine başladığı tarihi takip eden vergilendirme dönemi başından itibaren hesaplanır. Şu kadarki, mal veya hizmet üretiminin başladığı vergilendirme döneminin kazançları da bu istisnadan faydalanır.

Teşvik Belgesi alan müteşebbisler birinci fıkra esaslarına göre ve belgelerinde yazılı süre, kapasite ve yerde yatırımlarını gerçekleştirmeleri şartıyla bu belgelerinde yazılı nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanırlar.

Yatırım indirimi

Madde 13 - Gerçek ve tüzel kişilerin yeni yatırım dışındaki tevsi, modernizasyon, yenileme, kalite düzeltme, dar boğaz gideren yatırımları Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanır.

Yatırım indiriminin uygulanmasına yatırım konusunu teşkil eden yeni aktif değerlere ilişkin harcamaların yapıldığı takvim yılından itibaren başlanır. Ve indirimden faydalanan miktara ulaşıncaya kadar devam olunur.

Her yıl yapılacak indirim; o yıl içinde bilançonun aktifinde yer almış olan indirimden faydalanan aktif değerlerin toplamına indirim nisbetlerinin uygulanması suretiyle bulunur. Evvelki yıllarda aynı surette ayrılmış olup o yılların kazançlarından düşülmemiş bulunan indirim miktarları mevcutsa, bunlar da ayrıca nazara alınır. Bu suretle ayrılmış olan indirimler toplamı, hiç bir şekil ve surette sabit yatırım toplamına indirim nisbetlerinin uygulanması suretiyle bulunacak miktarı geçemez.

Aktif değerlerin yeni olması, bu değerlerin memleket içinde kullanılmaması hükmünü ifade eder.

Yatırım indirimi, finansman kaynağı ne olursa olsun sabit yatırım tutarına uygulanır. Personel lojmanları dışındaki meskenlerle inşaatın fiilen kapladığı sıra payı haricinde kalan arsa veya arazi yatırım indiriminden faydalanamaz. Geri kalmış bölgelerde yapılan yatırımlarda arsa veya arazinin tamamı yatırım indirimi uygulamasında göz önüne alınır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına müracaat edilmesine ve belge alınmasına hacet kalmaksızın ziraatte kullanılacak kimyevi gübre, ilâç, ve makina tedariki ile ilgili yatırımlar, mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından tasdik edilmek suretiyle yatırım indiriminden faydalanır.

Teşvik Belgesi alan müteşebbisler birinci fıkra esaslarına göre ve belgelerinde yazılı süre, kapasite ve yerde yatırımlarını gerçekleştirmeleri şartıyla bu belgelerinde yazılı nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanırlar.

Müşterek Hükümler

Madde 14 - Yeni yatırımlarda süreli vergi istisnası veya yatırım indiriminden faydalanma tercihi, teşebbüsün işletmeye geçtiği takvim yılı başından itibaren iki yıl içinde yapılır. Ancak, geri kalmış bölge yatırımları ile bölgesel çok ortaklı şirketlerce gerçekleştirilecek olan yeni yatırımlarda süreli vergi istisnasından faydalandıktan sonra yatırım indiriminden faydalanacağı bakiye miktar varsa bitinceye kadar yatırım indirimi uygulamasına devam edilir.

Aktif Değerlerin Satış veya Devri

Madde 15 - Belge kapsamındaki yatırımın tamamı bitirilip istimal veya istihsal başlamadan yatırıma mevzu aktif değerlerin parça parça veya topluca satış veya devri halinde sağlanan yatırım indirimi veya süreli vergi istisnası hakkı sakıt olur ve zamanında tahakkuk ettirilmemiş olan vergiler gecikme zammı ile birlikte tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Yatırım tamamlanarak istihsal veya istimale başlanmış ise aktif değerlerin topluca satış veya devri halinde satıcı yönünden bir işlem yapılmaz.

Yatırım tamamlanarak istihsal veya istimale başlanmış ise aktif değerleri tamamen satın veya devir alan kimse, süreli vergi istisnası veya yatırım indiriminden faydalanma şartları mevcut olmak kaydıyla, işbu istisna veya indirimden faydalanır. Daha önce istisna veya indirimden hiç faydalanılmamış olması halinde, faydalanılacak süre veya miktar satan veya devir edene tatanan istisna süresi veya yatırım indiriminin miktarına ve satın veya devir alanın faydalanabileceği istisna süresi veya indirim nisbetlerine göre hesaplanır. Bahis konusu aktif değerler için daha önce istisnadan veya yatırım indiriminden istifade edilmiş ise satın veya devir alan aynı değerler üzerinden hesaplanacak bakiye vergi istisnasından veya indirim kısmından faydalanır.

Ancak, bu bakiye kısım bahis konusu aktif değerler için daha önce istifade edilmiş istisna süresi veya indirimlerin satın veya devir alanın istifade edebileceği süre veya nisbete göre hesaplanacak istisna süresi veya indirimden tenzili suretiyle bulunacak süre veya miktarı aşamaz.

Süreli vergi istisnası veya yatırım indirimine mevzu aktif değerlerin, yatırım bitip istihsal veya istimale geçmeden parça parça veya topluca satış veya devri: İstihsal veya istimale

başlandıktan sonra güdülen gaye dışında parça parça satış veya devri; Teşvik Belgesindeki şartlardan herhangi birinin ihlali hallerinde süreli vergi istisnası veya yatırım indirimi dolaşmasıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler gecikme zammı ile birlikte tahakkuk ettirilerek tahsil olunur. Şu kadarki, sağlanan süreli vergi istisnası süresinin veya yatırım indirimi miktarının tamamen uygulanarak bitirilmesinden sonra herhangi bir işlem yapılmaz.

Dar Mükellefiyette Süreli Vergi İstisnası ve Yatırım İndirimi

Madde 16 - Yatırım indirimi veya süreli vergi istisnasından faydalanan dar mükelleflerin yatırım indirimi veya süreli vergi istisnası sebebiyle ödemedikleri gelir veya kurumlar vergisi gerçek kişilerde kârın işletmeden çekilmesi, tüzel kişilerde kârın dağıtılması halinde ikmalen tarh ve tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Menşe memlekette benzeri bir teşvik uygulamasının bulunmaması veya Türkiye'dekine nazaran daha düşük seviyede uygulanması halinde, ikmalen salınacak vergi bu farka tekabül eder. Ancak Türkiye ile ikili vergi anlaşması yapan ülkelerin tam mükelleflerinin Türkiye'de elde ettikleri gelirlerinin vergilenmesi bu anlaşmalarda kabul edilmiş ise ikmalen tarhiyat yapılmaz.

İstihsal Vergisi İstisnası

Madde 17 - Genel Teşvik Tablosunun birinci derecesi kapsamına ve memleket ekonomisi bakımından stratejik önem taşıdığı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı tarafından müştereken karar verilen yatırım konuları ile geri kalmış bölge yatırımları ve bölgesel çok ortaklı şirketlerle gerçekleştirilecek yatırımlarda kullanılacak:

1 - 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa Ekli I numaralı ilk istihsal maddeleri tablosunun:

- a. I. inci pozisyonunda yer alan çimento ve ateşe mukavim eşy
- b. 2 ci pozisyonun (A) alt pozisyonunda yer alan demir sanayi gurubu malları,
- c. 9 uncu pozisyonun (B) alt pozisyonunda yer alan işlenmemiş çekme veya üfleme camlar ile (C) alt pozisyonda yer alan emniyet camları.

2 - Aynı kanuna ekli II numaralı mamul maddeler tablosunun 7 ci pozisyonun (e) fıkrasında yer alan maddeler, bu yatırımları yapan müteşebbislere tesliminde dahilde alınan istihsal vergisinden müstesnadır.

Bu istisna, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alınacak istihsal vergisi istisna belgesinin alıcı tarafından satıcıya ibrazı üzerine alış faturasında gösterilmek suretiyle uygulanır. Bu halde istihsal vergisinin kanuni mükellefi alıcıdır.

Yatırım Mallarına Vergi İadesi:

Madde 18 - Yurt içinde imal edilen ve münhasıran üretimle ilgili olan yatırım malı makina, komple tesis ve teçhizatın satın alınması halinde alış fiyatının % 10'u nisbetinde vergi iadesi uygulanır.

Bu iade, yatırımcının dahilde alınan istihsal vergisi veya

ve tahakkük eden vergilerden yukarıdaki fıkraya göre ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınacak yatırım mallarına vergi iadesi miktarının bitinceye kadar indirilmesi suretiyle uygulanır.

Müşterek Hüküm

Madde 19 - 16. madde de zikredilen istihsal vergisi istisnası ile 17. madde gereğince vergi iadesinin uygulanacağı yatırım malları, münhasıran belgesinde yazılı maksat için kullanılır. Maksat dışında devri satışı veya kullanılması halinde maksat dışında satan, devreden veya kullananlar, satış, devir veya kullanım tarihinden itibaren en geç bir ay içinde ilgili vergi dairesine baş vurarak muafiyet sağlanan istihsal vergisini bu vergi ile ilgili girdiyi veya faydalanılan vergi iadesini bununla ilgili yatırım malını satın aldıkları tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte ödemek mecburiyetindedirler. Bu mecburiyete uyulmaması halinde muafiyet veya vergi iade miktarı bir kat zammı ile Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki kanun hükümlerine göre tahsil olunur. Şu kadar ki, girdinin satın alınmasından itibaren beş ve yatırım malının satın alınmasından itibaren ise on yıl geçmesiyle herhangi bir işlem yapılmaz.

İhracat Kredileriyle Banka ve Sigorta İşlemlerinde Vergi, Resim, Harç İstisnası:

Madde 20 - Bizatihi ihracatla ilgili banka ve sigorta işlemleri ile her türlü ihracat kredileri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Yatırım Kredileriyle Banka ve Sigorta İşlemlerinde Vergi, Resim, Harç İstisnası

Madde 21 - Yatırım ve Üretim konularının gerçekleşme safhasına ait banka ve sigorta işlemleri ile bu teşebbüslere açılan veya teminat verilen ve belli ödeme planına bağlı orta ve uzun vadeli iç ve dış krediler vadesi içinde tasfiye olununcaya kadar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınacak belgeye istinaden her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Madde 22 - Vergi, resim ve harç istisnası uygulanan kredilerle ilgili reeskont işlemleri de aynı istisnadan faydalanır.

Müşterek Hüküm

Madde 23 - Yukarıda zikredilen 18, 19 ve 20 nci maddelerin şumulüne giren ihracat ve yatırım kredileri ile banka ve sigorta işlemlerine ilişkin vergi, resim ve harç istisnası uygulamasından faydalanan müteşebbis ve ihracatçıların bu teşvikleri maksat dışı kullanmalarının tesbiti halinde faydalanılan vergi, resim ve harçların iki katı ilgili Bankalarca geri alınır.

Kuruluş ve Sermaye Artırımı İşlemlerinde Muafiyet

Madde 24 - Yatırımların gerçekleştirilmesi için kurulacak veya gerçekleşme safhasında sermaye artırımı yapacak olan teşebbüslerin kuruluş ve sermaye artırımına ilişkin, işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Fiyat ve Tarife İndirimi

Madde 25 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslere rekabet gücü sağlamak için kullanacakları enerjinin fiyat ve tarifelerinde Bakanlar Kurulu Kararı ile %50'ye kadar indirim yapılabilir.

Geçici Kabul Yoluyla İthalatta Muafiyet

Madde 26 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslere dış rekabet gücü kazandırmak için münhasıran ihraç edilecek mamullere uygulanmak üzere bu mamullerin bünyesine giren veya ambalajında kullanılan ve yurt içinde üretilmeyen veya yurt içinde üretilse bile fiyat ve kalite yönünden dünya piyasalarında rekabet edemiyerek durumda bulunan girdilerin ithalinde alınacak gümrük vergisi, belediye hissesi ve ithalde alınan diğer vergi, resim ve harçlardan muaf olarak geçici kabul yoluyla ithali için gerekli usul ve esasları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gümrük ve Tekel Bakanlığınca müştereken tesbit ve ilân edilir.

İhracatta vergi iadesi nisbetlerinin hesabında birinci fıkra hükmü gözönüne alınır.

Dış Pazar Geliştirme Yardımı

Madde 27 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslerden ihracat yapanlar, ihracat dolayısıyla fiilen yurda getirdikleri dövizin Türk Lirası karşılığı üzerinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbette ve Teşvik Belgelerine istinaden Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahından indirim yapabilirler.

a) Turizm müessesesi belgelerini haiz işletmeler ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığının müsaadesiyle faaliyette bulunan seyahat acentaları, gelir olarak kaydettikleri ve fiilen yurda getirttikleri, Türk Parası mevzuatına göre yurt dışına transfer edilemeyecek olan dövizin Türk Lirası karşılığı üzerinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbetlerde Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahından indirim yapabilirler. Bu indirim için gider belgesi aranmaz.

b) Yukarıdaki fıkralarda sözü edilen döviz kazancının pazar geliştirme indirimine tekabül eden kısmının yurt dışına transferine veya Dövizle çevrilebilir Türk Lirası hesabına yatırılmasına, bu kazancın Türkiye'ye getirildiğinin tevsiki kaydıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca müsaade edilir.

c) Genel Teşvik Tablosunda yer alacak indirim nisbeti %10'u geçemez.

İhracatta Vergi İadesi

Madde 28 - İhracatta Vergi İadesi uygulaması 27.6.1963 tarihli ve 261 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

Yabancılarla yapılan döviz kazandırıcı hizmetlerle, döviz kazandırıcı diğer işlemler, 261 sayılı Kanun'daki mal ihracına müteallik muafiyet, istisna veya vergi iadesi hükümlerinden Bakanlar Kurulu Kararıyla faydalanır.

Uluslararası ihaleleri kazanan yerli müteşebbislerin, münhasıran bu ihale konusu işde kullandıkları veya teslim ettikleri mallardan 261 sayılı Kanun kapsamına giren maddelere alış veya teslim faturası üzerinden Bakanlar Kurulu Kararı ile vergi iadesi uygulanır.

Bu maddedeki Bakanlar Kurulu Kararlarına ilişkin hazırlık çalışmaları ile vergi (iadesi) uygulamasının esas ve usullerinin tesbit ve ilanı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görevlerindedir.

Döviz Kazandırıcı Ticaret Faaliyetlerde Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

Madde 29 - 261 sayılı Kanun kapsamına giren maddelerin ihracatı ile yurt dışında döviz karşılığında yapılan hizmetlerden ihracatçıların ve müteahhitlerin sağladıkları döviz gelirlerinin bir vergilendirme dönemi içindeki artan kısmına isabet eden kazançları aşağıdaki şartlarda gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

- 1- Bu istisnadan, ancak bir vergilendirme dönemi içinde en az 15 milyon Türk Lirasının üstünde döviz geliri sağlayanlar faydalanır.
- 2- İstisnadan faydalananacak mükelleflerin en az iki takvim yılı süresince sanayi ürünü ihracatı yapmış olması gerekir. Hizmet ihracında bu şart aranmaz.
- 3- İstisnadan, uygulama yılında sağlanan döviz geliri ile bir evvelki takvim yılında sağlanan döviz geliri farkı faydalanır. Ancak, bir evvelki takvim yılındaki döviz geliri 15 milyon Türk Lirasının altında olsa bile 15 milyon Türk Lirası olarak kabul edilir.
- 4- Vergiden istisna edilecek kazanç, ilgili kuruluşun toplam geliri ile toplam gideri arasındaki oranın artan ihracat döviz gelirine uygulanması (çarpılması) suretiyle hesaplanır.
- 5- Döviz gelirlerinin yetkili bankalara satılmış olması şarttır.

Madde 30 - 1000 DWT ve daha yukarı tonajdaki gemilerin yurt içi imal ve satışlarında, üreticiye satış bedelinin %25'ine kadar vergi iadesi yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Hisse Senetlerine Tanınacak Farklılıklar

Madde 31 - Kurulu veya kurulacak teşebbüslerin, yatırımlarını gerçekleştirmek için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ihraç edilecek isme yazılı hisse senetlerinden satın alan gerçek kişilerin şahıs başına toplamı 50 bin, geri kalmış bölgelerde 100 bin lirayı geçmeyen hisse senetlerine isabet edecek kazançlar, bu senetlerin ada yazılma tarihini takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl gelir vergisinden müstesnadır.

Hisse senetlerinin yurt dışında çalışanlar tarafından döviz karşılığı satın alınması halinde şahıs başına hisse senedi toplamı 150 bin lira ve süre 7 yıl olarak uygulanır.

Gerçek kişi mükellef, yukarıdaki fıkralarda gösterilen miktarları aşmamak üzere satın aldığı, bu teşvikten faydalanan teşebbüslerin isme yazılı hisse senetlerinden birine veya hepsine istisnayı uygulamakta serbesttir.

İhraç Edilen Ürünlerin Girdilerinde Bu Girdilerin Tescil Edilen İhraç Fiyatlarıyla veya Dünya Fiyatlarıyla Kullanılması

Madde 32 - Kamu Kuruluşlarınca üretilip ihraç edilen ürünlerin bünyesine giren ve Bakanlar Kurulu Kararı ile tesbit edilen girdiler, bunları ihraç edecekleri mamulde girdi olarak kullanımlara, satışının yapıldığı tarihte tescil edilen ihraç fiyat-

larıyla verilir. Tescil edilen fiyat yoksa, bu maddeyi dünya piyasalarında en ziyade temsil edebilen üç fiyatın ortalaması alınır. Kamu kuruluşu yönünden bu satış ihracat sayılır.

Bu maddenin uygulamasında ihracatçı, ihracatını ve ihraç edilen ürün içindeki toplam girdi payını satıcı kuruluşa tevsik ederek fiyat farkını alır.

İhracatta vergi iadesi nisbetlerinin hesabında birinci fıkra hükmü gözönüne alınır.

Kamu Kesimi Satın Almalarında Farklılıklar

Madde 33 - Geri kalmış bölgelerde kurulu teşebbüslerin gelişmesinin ve yeni yatırımların gerçekleştirilmesinin sağlanması amacıyla, Genel ve Katma Bütçeli idarelerin yurt içinde üretilen mal ve hizmetleri, (beş yılı aşmamak üzere) belli süre ile satın almaları için Bakanlar Kurulu 1050 ve 2490 sayılı Kanunların hükümlerine bağlı kalmaksızın yeni usul ve esaslar getirebilir.

Kredilendirme Yardımları

Madde 34 - Yatırımların kredilendirilmesi amacıyla, yatırım, kalkınma ve turizm bankalarına yabancı para ve Türk lirası kaynaklarının artırılması için hazinece Kamu Fonlarından bu bankalara ödünç verme şeklinde kaynak sağlanabilir.

İç ve dış sermaye piyasasından temin edilecek kaynaklar için Hazinece teminat verilebilir.

Orta ve Uzun Vadeli Kredilerde Faiz Farkı Ödemesi

Madde 35 - Yatırımlarda kullanılan orta ve uzun vadeli kredilerle ihracatın kredilendirilmesinde faiz yükünün hafifletilmesi ve kredilerin yönlendirilmesi için teşebbüs ve bankalara Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde teşekkül eden "Selektif Kredi Fonu"ndan faiz farkı ödemeleri yapılır. Bu ödemelerin esaslarıyla sektörler ve bölgelere göre nisbeti Bakanlar Kurulu Kararıyla tesbit ve ilân olunur.

Mesleki Eğitim Yardımı

Madde 36 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslerin yurt dışında pazarlama elemanı ve işletmecilerle, ustabaşı, formen ve muadili teknik hizmet personeli yetiştirmek amacıyla yaptıkları gerçek giderler, gider olarak kaydedilir.

Mühendis, araştırmacı, işletmeci elemanı ve benzeri yüksek seviyedeki teknik personelin yurt dışında eğitimi için uluslararası teknik yardım programlarından ve diğer anlaşmalardan memleketimize sağlanan imkânların yarısı Genel Teşvik Tablosunda işaretlenen teşebbüslere Devlet Planlama Teşkilatı'na tahsis edilir.

Yatırım Öncesi Yol Gösterici Yardım

Madde 37 - İlgili Bakanlık ve Kamu kuruluşları yatırım ve üretim projelerinin hazırlanması, değerlendirilmesi, teknolojik seçimi, teknoloji transferi ve benzeri konularda yatırım öncesi yol gösterici yardım sağlar. Bu yardımlar, her hangi bir tazminat ve talep hakkı doğurmaz.

Yatırımlara Döviz Tahsisi

Madde 38 - Bu Kanuna göre Teşvik Belgesi almış olan yatırımlara ithal edilecek yatırım eşyası için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan "Yerli İmal Durumu Belgesi" alınma kaydıyla ayrıca bir inceleme yapılmaksızın öncelikle döviz tahsisi edilir.

"Yerli İmal Durum Belgesi"nin verilmesiyle ilgili usul ve esaslar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tesbit ve ilân edilir.

Sanayi ve Turistik Bölgeler Tesis ve Tanzimi

Madde 39 - Sanayi ve turistik bölgeler tesis ve tanzimi maksadıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, uygun görülen arazinin istimlâki gerekiyorsa sanayici kooperatifleri ile kamu kuruluşu niteliğindeki mesleki kuruluşlar tarafından yapılan müracaat üzerine her türlü masraf, ödeme ve işlemler kendilerine ait olmak üzere bunlar lehine 6830 sayılı İstimlâk Kanunun 5 nci maddesi uyarınca gerekli istimlâk kararını alabilir. Ayrıca, gerekli gördüğü yerlerde arazi istimlâk eder ve elektrik, yol, su kanalizasyon gibi alt yapı tesislerini tamamladıktan sonra istimlâk maksadına uygun olarak plân ve parsellasyonunu yapar. Bu hali ile arazi yeniden değerlendirilir ve Teşvik Belgesi'ne sahip teşebbüslere yeni değeri ile tahsis edilir. Tahsis edilen arazinin bedeli %5 faizi ile birlikte eşit taksitlerle onbeş senede tahsil olunur.

İstimlâk, alt yapı ve diğer hizmetler için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine yeteri kadar ödenek konulur. İstimlâk edilen arazi 10 sene içinde sanayi ve turistik tesis ve tanzim edilmediği takdirde sahipleri tarafından geri alınabilir.

Denetleme ve İzleme

Madde 40 - Bakanlıkların kuruluş kanunlarında yer alan denetime ilişkin hükümlerle Vergi Usul Kanununun 135 nci maddesi hükmü saklı kalmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, teşviklerden yararlanan yatırım ve faaliyetleri denetler ve izler.

Vergiye ilişkin teşviklerin belgede gösterilen maksadın dışında kullanılmasının tesbiti halinde, bu sebeple zamanında tahakkuk ettirilemeyen veya noksan tahakkuk ettirilen vergi, resim ve harçlar hakkında bu Kanunun amme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümlerinin uygulanacağını öngördüğü haller hariç Vergi Usul Kanunu ile ilgili vergi kanunları hükümleri uygulanır. Maksadın dışında kullanıldığı tesbit edilen diğer teşviklerin karşılığında elde olunan ve nakitle ifade edilebilen menfaatler normal ve kanunî faizlerinin iki katı ile birlikte geri alınır.

Çeşitli Hükümler

Madde 41 - Bu Kanun'un uygulanmasıyla ilgili görevlerde çalıştırılmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü emrinde sözleşmeli personel çalıştırılır.

Sözleşmeli personel istihdam esasları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbit edilir.

Madde 42 - 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun 8 nci maddesinin (a) bendi ile kurulan Yabancı Sermayeyi Teşvik Komitesi görevleri ile aynı Kanunun 9 uncu maddesinin Ekonomi ve Ticaret Bakanlığına verdiği görevleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü yürütür.

Madde 43 - Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelik ve tebliğlerle tesbit ve ilânı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına aittir.

Madde 44 - 14.5.1964 tarih ve 474 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde sayılan Bakanlık ve Kuruluşların görev ve yetkileri ile aynı Kanunun 4 ncü ve 5 nci maddelerinde belirtilen görev ve yetkiler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devredilmiştir.

28.7.1967 tarih ve 933 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 cü maddesinde zikredilen Bakanlar Kurulu Kararlarının hazırlık çalışmaları ile aynı Kanunun 4 ncü maddesinde belirtilen görev ve yetkiler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yürütülür.

Madde 45 - Geri kalmış bölgelerde turizm yatırımları bakımından geri kalmış bölge gibi kabul edilen yerler il ve ilçe olarak yıllık program kararlarıyla tesbit ve ilân edilir.

Madde 46 - Bir ortağın mevcut veya artırılacak şirket sermayesinin hiç bir zaman % 10'undan fazlasına sahip olmadığı ve on ortağın sahip olacağı azamî hisse toplamı şirket sermayesinin % 40'ını aşmadığı gerçek ve tüzel kişi olarak en az 100 ortağın meydana getirdiği şirketlere bölgesel çok ortaklı şirket adı verilir.

Bölgesel çok ortaklı şirketlerde, belediyelerin, il özel idarelerinin devletin veya iktisadî devlet teşekküllerinin ve diğer kamu kuruluşlarıyla bölgesel çok ortaklı şirketlerin sermaye payında birinci fıkrada zikredilen nisbetler aranmaz.

Kooperatifler, en az 100 ortaktan meydana geldiği takdirde bölgesel çok ortaklı şirket sayılır.

Madde 47 - Yatırımlarla ilgili teşviklerden faydalanabilmek için bilanço esasına göre defter tutulması esastır. Teşebbüsler, muhasebelerini ve bilançolarını, teşviklerden faydalandıkları miktarların seneler itibarıyla takibini temin edecek şekilde tanzim ederler.

Madde 48 - Bu Kanunun 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 31, 35, 36, 38 ve 39 ncü maddelerindeki teşviklerden faydalanabilmek için yatırım ve üretimin "Genel Teşvik Tablosu" derecelerinin kapsamına giren ve 3 ncü madde esaslarına göre tesbit ve ilân edilen "Teşvik Edilecek Yatırım ve Üretim Konuları Listesi"nde yer alması esastır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 - Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce teşvik araçlarından faydalanmak için yürürlükteki mevzuata göre belge almış bulunan müteşebbisler lehlerine ihdas edilen teşviklerden faydalanabilmek için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvurabilirler. Bu gibi müracaatlar, 5nci madde esasları gözönüne alınarak incelenir ve uygun bulunduğu takdirde yeni belge verilir veya belgeleri tadil edilir.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunla birlikte yürürlüğe girecek cve Üçüncü Beş Yıllık Plân dönemi sonuna kadar uygulanacak "Genel Teşvik Tablosu" ve açıklamaları bu Kanuna bağlıdır.

Geçici Madde 3 - 3 ncü maddede zikredilen Bakanlar Kurulu Kararı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay, 23 ncü ve 24 ncü maddelerle ilgili Bakanlar Kurulu Kararları ise 3 ay içinde vavınlanır.

Geçici Madde 4 - Devlet Plânlama Teşkilâtı, Halk ve İşçi tasarruflarının değerlendirilmesi amacıyla 37 nci maddede belirtilen yatırım öncesi yol gösterici yardımlarına, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı teşkilâtının tamamlayıncaya kadar ve herhalde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren azami bir yıl müddetle devam eder.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN HÜKÜMLER

Madde 49 - 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa, 202 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile eklenen yatırım indirimine ilişkin Sekizinci Bölümünün 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8.maddesinin son fıkrasını değiştiren 199 sayılı Kanun; 14.5.1964 tarih ve 474/sayılı Kanunun 3 ncü maddesi; 28.8.1967 tarih ve 933 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi; 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük Hükümleri

Madde 50 - Bu Kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

Madde 51 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

**YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM VE DÖVİZ
KAZANDIRICI HİZMETLERİN TESPİKİ HAKKINDA
KANUN TASARISI**

HAZİRAN 1975

Cumhuriyet cad. Dörtler Apt. No. 18/2 Elmadağ - İstanbul, Tel. : 46 24 12

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca
YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM ve DÖ-
VİZ KAZANDIRICI HİZMETLERİN TEŞVİKİ
HAKKINDA bir kanun tasarısı hazır-
lanmıştır.

TÜSİAD Üyelerinin bilgileri için bu
tasarının örneği çoğaltılmıştır.

(Yayın No: TÜSİAD-T/75.6.23)

YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM VE DÖVİZ KAZANDIRICI
HİZMETLERİN TEŞVİKİ HAKKINDA KANUN
TASARISI

Amac

Madde 1 - Yatırımların, ihracatın, turizm ve döviz kazandırıcı hizmetlerin hızlandırılması, geliştirilmesi ve teşviki, istihdamın artırılması, teknolojik seviyenin yükseltilmesi, gelir dağılımındaki adaletin temini, kaynakların en verimli ve tesirli bir şekilde kullanılması, yatırımların kalkınma planlarının geliştirilmesini öngördüğü iktisadi faaliyet sektörlerine ve bölgelere dağılımının sağlanması, sanayi bölgeleri ve turistik bölgeler tesis ve tanzimi; bu Kanunda ve diğer ilgili Kanunlarda gösterilen teşvik araçlarıyla açık, yöneltici ve Kontrollü uygulama esaslarına göre yürütülür.

Teşvik Araçları

Madde 2 - Bu Kanundaki teşvik araçları şunlardır:

- (1) Gümrük vergisi ve ithalde alınan diğer vergi ve resimlerin kısmi veya tam muafiyeti veya taksitlendirilmesi,
- (2) Süreli vergi istisnası,
- (3) Yatırım indirimi,
- (4) İstihsal vergisi istisnası,
- (5) Yatırım mallarına vergi iadesi,
- (6) İhracat kredileriyle banka ve sigorta işlemlerinde vergi, resim ve harç istisnası,
- (7) Yatırım kredileriyle banka ve sigorta işlemlerinde vergi resim ve harç istisnası,
- (8) Kuruluş ve sermaye artırımı işlemlerinde muafiyet,
- (9) Fiyat ve tarife indirimi,
- (10) Geçici kabul yoluyla ithalatta muafiyet,
- (11) Dış pazar geliştirme yardımı,
- (12) İhracatta vergi iadesi,
- (13) Döviz kazandırıcı ticari faaliyetlerde gelir ve kurumlar vergisi istisnası,
- (14) Hisse senetlerine tanınacak farklılıklar,
- (15) İhraç edilen ürünlerin girdilerinde bu girdilerin tescil edilen ihraç fiyatlarıyla veya dünya fiyatlarıyla kullanılması,
- (16) Kamu kesimi satınalmalarında farklılıklar,
- (17) Kredilendirme yardımları,
- (18) Orta ve uzun vadeli kredilerde faiz farkı ödemesi,
- (19) Mesleki eğitim yardımı,
- (20) Yatırım öncesi yol gösterici yardım,
- (21) Yatırımlara döviz tahsisi,
- (22) Sanayi bölgeleri tesis ve tanzimi,

Genel Teşvik Tablosu

Madde 3 - Teşvik uygulamaları, kalkınma planlarıyla belirlenen hedef ve politika ilkelerine dayalı olarak bu Kanun esaslarına ve Genel Teşvik Tablosuna göre yürütülür.

Her plan dönemi için ayrı bir Genel Teşvik Tablosu planla birlikte düzenlenip yayınlanır.

Genel Teşvik Tablosunda yer alan derecelerin kapsamına giren "Teşvik Edilecek Yatırım ve Üretim Konuları Listesi" o yatırım ve üretimin:

- a) Kalkınma planlarına uygun bulunması,
- b) Bölgesel çok ortaklı şirketlerle gerçekleştirilmesi,
- c) Ekonomik kapasitelerde kurulması,
- ç) Modern teknolojiyi uygulaması,
- d) Dış pazarlarda rekabet gücünün bulunması,
- e) Döviz geliri elde etmesi,
- f) İthalat ikamesi sağlaması,
- g) İstihdama tesiri,
- h) Yan sanayiinin gelişmesine hizmet etmesi,

ilkeleri esas alınarak Yıllık Program Kararları ile tesbit ve ilân olunur.

Teşvik edilecek yatırım ve üretim konuları listesine Devlet Planlama Teşkilâtının görüşü alınarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na ilâveler yapılabilir. Yatırım ve üretim konularının listeden çıkartılması Bakanlar Kurulu kararıyla mümkündür.

Müracaat ve İnceleme

Madde 4 - Teşvik araçlarından faydalanmak isteyen müteşebbisler (Kamu ve özel) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na proje ve faaliyetlerine ilişkin belgeleriyle başvururlar.

Yatırımlarla ilgili teşviklerden faydalanmak için yatırıma başlamadan önce müracaat esastır. Şu kadar ki, inceleme ve değerlendirme sonunda gerekli görülen proje değişiklikleri müteşebbisleri tarafından yerine getirilebildiği veya mevcut durumuyla teşviklerden faydalanabildiği takdirde yatırıma başladıktan sonra yapılan teşvik müracaatları da geçerli sayılabilir. Ancak ithal malının fiilen ithalinden sonra yapılan müracaatlarla ilgili projeler, gümrüklerde uygulanan teşviklerden faydalanamaz ve yatırım tamamlanıp deneme işletmesi dahil üretime başladıktan sonra teşvik için müracaat edilemez. 11.ci maddenin birinci fıkrası hükmü saklıdır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yatırım veya üretim konusu projenin bu kanun esaslarına uygun olmaması veya Genel Teşvik Tablosu ile eklerinde yer almaması veya istenilen proje değişikliğininin müteşebbislerince yapılmaması veya müracaat zamanınının geçirilmiş olması halinde teşvik talebini reddeder ve müracaatçıya yazılı olarak bildirir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Teşvik Belgesi alan projeler kısa açıklamalarla Resmi Gazete'te belli aralıklarla yayınlanır.

Teşvik ve Uygulama Belgeleri

Madde 5 - Teşvik Belgesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca mali ekonomik ve teknik tutarlılığını ve teknolojik yönlerini inceleme ve değerlendirme sonunda tutarlı bulunan yatırım ve üretim projelerinin Genel Teşvik Tablosundaki yerine ve öngörülen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde hangi teşvik araçlarından faydalanacağını tesbit eden bir belgedir.

Teşviklerin Devir ve Temlik

Madde 6 - Başlanmış veya tamamlanmış yatırım projelerine tanınmış teşviklere ait hakların devir ile intili; devrin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca düzenlenen esaslar içinde yapılmasına bağlıdır. Sadece teşvik belgesinin devir ve temlikine ilişkin sözleşmeler muteber değildir.

Madde 7 - Teşvik Belgelerindeki teşvik araçlarından fiilen faydalanmayı sağlamak maksadıyla, ayrıca uygulama belgeleri verilebilir.

Belgelerin Uygulanması:

Madde 8 - Bu Kanuna göre verilen belgeler, belgede gösterilen nisbet, süre ve şartlara riayet edilerek ilgili Bakanlık ve Kuruluşlar tarafından uygulanır.

Kısmî veya Tam Gümrük Muafiyeti

Madde 9 - Yatırımlarda kullanılacak yatırım malları ithalinde alınacak gümrük vergisi, belediye hissesi ve ithalde alınacak diğer vergi ve resimler toplamına kısmî veya tam muafiyet uygulanır.

Gümrük Taksitlendirmesi

Madde 10 - Tam veya kısmî muafiyetten faydalanamayan veya kısmî muafiyetten faydalandırılma halinde kısmî muafiyet dışında kalan, yatırım mallarının, yatırımlarda kullanılması şartıyla gümrük vergisi, belediye hissesi ile ithalde alınan diğer vergi ve resimler toplamı, Genel Teşvik Tablosunda gösterilen ödemesiz devreler sonunda taksitlendirilir.

Müşterek Hüküm

Madde 11 - Kısmî veya tam gümrük muafiyeti veya taksitlendirme belgelerini almadan malı gümrüğe gelmiş olup da fiili ithalini yapmak isteyen müteşebbislerin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alacakları Geçici muafiyet veya taksitlendirme belgelerini, ilgili gümrük idarelerine ibraz etmeleri halinde gümrük giriş beyannamesine göre tarh ve tahakkuk ettirilen vergi ve resimler en çok altı ay süre ile teminat aranmaksızın ertelenir. Bu süre içinde Kısmî veya Tam muafiyet veya Gümrük Taksitlendirme Belgesinin ilgili gümrük idaresine gelmesi üzerine faiz alınmadan vergi ve resimler terkin olunur veya ödemesiz devre sonunda taksit ödemeleri başlamak üzere teminat aranmaksızın faizsiz taksitlendirme işlemi yapılır.

Taksitlendirmede ödemesiz devrenin başlangıcı gümrük giriş beyannamesinin tescil tarihidir.

Gümrük muafiyeti veya taksitlendirmenin reddi veya erteleme süresi sonuna kadar kısmı veya tam gümrük muafiyeti veya Gümrük Taksitlendirme Belgelerinin ilgili gümrük idaresine ibraz edilememesi halinde ertelenen vergi ve resimler Gümrük Giriş beyannamesinin tescil tarihinden hesaplanmak üzere Kanunî faizi ile birlikte tahsil olunur.

Vergi ve resimleri toplamına kısmi veya tam muafiyet uygulanan ithal mallarının 10 yıl süre ile, vergi ve resimleri taksitlendirilen ithal mallarının ise taksit borçları bitmeden, devri, satışı veya maksat dışında kullanılması halinde muafiyete tekabül eden meblağ veya tahsil edilmemiş taksitler müacceliyet kesbeder ve gümrük giriş beyannamesinin tescil tarihinden itibaren hesaplanmak üzere Amme Alacaklarına Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur.

Bu alacağın tahsilinde ithal malları üçüncü şahıslara satılmış, devredilmiş veya rehnedilmiş olsa dahi alacağın teminatı hükmündedir.

Süreli Vergi İstisnası

Madde 12 - Gerçek kişilerin yeni yatırımlardan elde ettikleri ticari kazançları gelir ve mali denge vergisinden; tüzel kişilerin aynı mahiyetteki yeni yatırımlarından elde ettikleri kurum kazançları ise kurumlar ve mali denge vergisinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen sürelerde ve 10 yılı aşmamak üzere müstesnadır. İstisna süresi yatırımın mal veya hizmet üretimine başladığı tarihi takip eden vergilendirme dönemi başından itibaren hesaplanır. Şu kadarki, mal veya hizmet üretiminin başladığı vergilendirme döneminin kazançları da bu istisnadan faydalanır.

Teşvik Belgesi alan müteşebbisler birinci fıkra esaslarına göre ve belgelerinde yazılı süre, kapasite ve yerde yatırımlarını gerçekleştirmeleri şartıyla bu belgelerinde yazılı nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanırlar.

Yatırım indirimi

Madde 13 - Gerçek ve tüzel kişilerin yeni yatırım dışındaki tevsi, modernizasyon, yenileme, kalite düzeltme, dar boğaz gideren yatırımları Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanır.

Yatırım indiriminin uygulanmasına yatırım konusunu teşkil eden yeni aktif değerlere ilişkin harcamaların yapıldığı takvim yılından itibaren başlanır. Ve indirimden faydalanan miktarı ulaşınca kadar devam olunur.

Her yıl yapılacak indirim, o yıl içinde bilançonun aktifinde yer almış olan indirimden faydalanan aktif değerlerin toplamına indirim nisbetlerinin uygulanması suretiyle bulunur. Evvelki yıllarda aynı surette ayrılmış olup o yılların kazançlarından düşülmemiş bulunan indirim miktarları mevcutsa, bunlar da ayrıca nazara alınır. Bu suretle ayrılmış olan indirimler toplamı, hiç bir şekil ve surette sabit yatırım toplamına indirim nisbetlerinin uygulanması suretiyle bulunacak miktarı geçemez.

Aktif değerlerin yeni olması, bu değerlerin memleket içinde kullanılmaması bulunmasını ifade eder.

Yatırım indirimi, finansman kaynağı ne olursa olsun sabit yatırım tutarına uygulanır. Personel lojmanları dışındaki meskenlerle inşaatın fiilen kapladığı sıra payı haricinde kalan arsa veya arazi yatırım indiriminden faydalanamaz. Geri kalmış bölgelerde yapılan yatırımlarda arsa veya arazinin tamamı yatırım indirimi uygulamasında göz önüne alınır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına müracaat edilmesine ve belge alınmasına hacet kalmaksızın ziraatte kullanılacak kimyevi gübre, ilaç, ve makina tedariki ile ilgili yatırımlar, mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından tasdik edilmek suretiyle yatırım indiriminden faydalanır.

Teşvik Belgesi alan müteşebbisler birinci fıkra esaslarına göre ve belgelerinde yazılı süre, kapasite ve yerde yatırımlarını gerçekleştirmeleri şartıyla bu belgelerinde yazılı nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanırlar.

Müşterek Hükümler

Madde 14 - Yeni yatırımlarda süreli vergi istisnası veya yatırım indiriminden faydalanma tercihi, teşebbüsün işletmeye geçtiği takvim yılı başından itibaren iki yıl içinde yapılır. Ancak, geri kalmış bölge yatırımları ile bölgesel çok ortaklı şirketlerce gerçekleştirilecek olan yeni yatırımlarda süreli vergi istisnasından faydalandıktan sonra yatırım indiriminden faydalanacağı bakiye miktar varsa bitinceye kadar yatırım indirimi uygulamasına devam edilir.

Aktif Değerlerin Satış veya Devri

Madde 15 - Belge kapsamındaki yatırımın tamamı bitirilip istimal veya istihsal başlamadan yatırıma mevzu aktif değerlerin parça parça veya topluca satış veya devri halinde sağlanan yatırım indirimi veya süreli vergi istisnası hakkı sakıt olur ve zamanında tahakkuk ettirilmemiş olan vergiler gecikme zammı ile birlikte tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Yatırım tamamlanarak istihsal veya istimale başlanmış ise aktif değerlerin topluca satış veya devri halinde satıcı yönünden bir işlem yapılmaz.

Yatırım tamamlanarak istihsal veya istimale başlanmış ise aktif değerleri tamamen satın veya devir alan kimse, süreli vergi istisnası veya yatırım indiriminden faydalanma şartları mevcut olmak kaydıyla, işbu istisna veya indirimden faydalanır. Daha önce istisna veya indirimden hiç faydalanılmamış olması halinde, faydalanılacak süre veya miktar satan veya devir edene tanınan istisna süresi veya yatırım indiriminin miktarına ve satın veya devir alanın faydalanabileceği istisna süresi veya indirim nisbetlerine göre hesaplanır. Bahis konusu aktif değerler için daha önce istisnadan veya yatırım indiriminden istifade edilmiş ise satın veya devir alan aynı değerler üzerinden hesaplanacak bakiye vergi istisnasından veya indirim kısmından faydalanır.

Ancak, bu bakiye kısım bahis konusu aktif değerler için daha önce istifade edilmiş istisna süresi veya indirimlerin satın veya devir alanın istifade edebileceği süre veya nisbete göre hesaplanacak istisna süresi veya indirimden tenzili suretiyle bulunacak süre veya miktarı aşamaz.

Süreli vergi istisnası veya yatırım indirimine mevzu aktif değerlerin, yatırım bitip istihsal veya istimale geçmeden parça parça veya topluca satış veya devri: istihsal veya istimale

başlandıktan sonra güdülen gaye dışında parça parça satış veya devri; Teşvik Belgesindeki şartlardan herhangi birinin ihlali hallerinde süreli vergi istisnası veya yatırım indirimi dolaşmasıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler gecikme zammı ile birlikte tahakkuk ettirilerek tahsil olunur. Şu kadarki, sağlanan süreli vergi istisnası süresinin veya yatırım indirimi miktarının tamamen uygulanarak bitirilmesinden sonra herhangi bir işlem yapılmaz.

Dar Mükellefiyette Süreli Vergi İstisnası ve Yatırım İndirimi

Madde 16 - Yatırım indirimi veya süreli vergi istisnasından faydalanan dar mükelleflerin yatırım indirimi veya süreli vergi istisnası sebebiyle ödemedikleri gelir veya kurumlar vergisi gerçek kişilerde kârın işletmeden çekilmesi, tüzel kişilerde kârın dağıtılması halinde ikmalen tarh ve tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Menşe memlekette benzeri bir teşvik uygulamasının bulunmaması veya Türkiye'dekine nazaran daha düşük seviyede uygulanması halinde, ikmalen salınacak vergi bu farka tekabül eder. Ancak Türkiye ile ikili vergi anlaşması yapan ülkelerin tam mükelleflerinin Türkiye'de elde ettikleri gelirlerinin vergilenmesi bu anlaşmalarda kabul edilmiş ise ikmalen tarhiyat yapılmaz.

İstihsal Vergisi İstisnası

Madde 17 - Genel Teşvik Tablosunun birinci derecesi kapsamına ve memleket ekonomisi bakımından stratejik önem taşıdığı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı tarafından müştereken karar verilen yatırım konuları ile geri kalmış bölge yatırımları ve bölgesel çok ortaklı şirketlerle gerçekleştirilecek yatırımlarda kullanılacak:

1 - 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa Ekli I numaralı ilk istihsal maddeleri tablosunun:

- a. I. inci pozisyonunda yer alan çimento ve ateşe mukavim eşy
- b. 2 ci pozisyonun (A) alt pozisyonunda yer alan demir sanayi gurubu malları,
- c. 9 uncu pozisyonun (B) alt pozisyonunda yer alan işlenmemiş çekme veya üfleme camlar ile (C) alt pozisyonda yer alan emniyet camları.

2 - Aynı kanuna ekli II numaralı mamul maddeler tablosunun 7 ci pozisyonun (e) fıkrasında yer alan maddeler, bu yatırımları yapan müteşebbislere tesliminde dahilde alınan istihsal vergisinden müstesnadır.

Bu istisna, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alınacak istihsal vergisi istisna belgesinin alıcı tarafından satıcıya ibrazı üzerine alış faturasında gösterilmek suretiyle uygulanır. Bu halde istihsal vergisinin kanuni mükellefi alıcıdır.

Yatırım Mallarına Vergi İadesi:

Madde 18 - Yurt içinde imal edilen ve münhasıran üretimle ilgili olan yatırım malı makina, komple tesis ve teçhizatın satın alınması halinde alış fiyatının % 10'u nisbetinde vergi iadesi uygulanır.

Bu iade, yatırımcının dahilde alınan istihsal vergisi veya diğer vergi ve kurumlar vergisi beyannamelerine göre tarh

ve tahakkuk eden vergilerden yukarıdaki fıkraya göre ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınacak yatırım mallarına vergi iadesi miktarının bitinceye kadar indirilmesi suretiyle uygulanır.

Müşterek Hüküm

Madde 19 - 16. madde de zikredilen istihsal vergisi istisnası ile 17. madde gereğince vergi iadesinin uygulanacağı yatırım malları, münhasıran belgesinde yazılı maksat için kullanılır. Maksat dışında devri satışı veya kullanılması halinde maksat dışında satan, devreden veya kullananlar, satış, devir veya kullanım tarihinden itibaren en geç bir ay içinde ilgili vergi dairesine baş vurarak muafiyet sağlanan istihsal vergisini bu vergi ile ilgili girdiyi veya faydalanılan vergi iadesini bununla ilgili yatırım malını satın aldıkları tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte ödemek mecburiyetindedirler. Bu mecburiyete uyulmaması halinde muafiyet veya vergi iade miktarı bir kat zammı ile Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki kanun hükümlerine göre tahsil olunur. Şu kadar ki, girdinin satın alınmasından itibaren beş ve yatırım malının satın alınmasından itibaren ise on yıl geçmesiyle herhangi bir işlem yapılmaz.

İhracat Kredileriyle Banka ve Sigorta İşlemlerinde Vergi, Resim, Harç İstisnası:

Madde 20 - Bizatihi ihracatla ilgili banka ve sigorta işlemleri ile her türlü ihracat kredileri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Yatırım Kredileriyle Banka ve Sigorta İşlemlerinde Vergi, Resim, Harç İstisnası

Madde 21 - Yatırım ve Üretim konularının gerçekleşme safhasına ait banka ve sigorta işlemleri ile bu teşebbüslere açılan veya teminat verilen ve belli ödeme planına bağlı orta ve uzun vadeli iç ve dış krediler vadesi içinde tasfiye olununcaya kadar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınacak belgeye istinaden her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Madde 22 - Vergi, resim ve harç istisnası uygulanan kredilerle ilgili reeskont işlemleri de aynı istisnadan faydalanır.

Müşterek Hüküm

Madde 23 - Yukarıda zikredilen 18, 19 ve 20 nci maddelerin şumulüne giren ihracat ve yatırım kredileri ile banka ve sigorta işlemlerine ilişkin vergi, resim ve harç istisnası uygulamasından faydalanan müteşebbis ve ihracatçıların bu teşvikleri maksat dışı kullanmalarının tesbiti halinde faydalanılan vergi, resim ve harçların iki katı ilgili Bankalarca geri alınır.

Kuruluş ve Sermaye Artırımı İşlemlerinde Muafiyet

Madde 24 - Yatırımların gerçekleştirilmesi için kurulacak veya gerçekleşme safhasında sermaye artırımı yapacak olan teşebbüslerin kuruluş ve sermaye artırımına ilişkin, işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Fiyat ve Tarife İndirimi

Madde 25 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslere rekabet gücü sağlamak için kullanacakları enerjinin fiyat ve tarifelerinde Bakanlar Kurulu Kararı ile %50'ye kadar indirim yapılabilir.

Geçici Kabul Yoluyla İthalatta Muafiyet

Madde 26 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslere dış rekabet gücü kazandırmak için münhasıran ihraç edilecek mamullere uygulanmak üzere bu mamullerin bünyesine giren veya ambalajında kullanılan ve yurt içinde üretilmeyen veya yurt içinde üretilse bile fiyat ve kalite yönünden dünya piyasalarında rekabet edemiyerek durumda bulunan girdilerin ithalinde alınacak gümrük vergisi, belediye hissesi ve ithalde alınan diğer vergi, resim ve harçlardan muaf olarak geçici kabul yoluyla ithali için gerekli usul ve esasları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gümrük ve Tekel Bakanlığınca müştereken tesbit ve ilân edilir.

İhracatta vergi iadesi nisbetlerinin hesabında birinci fıkra hükmü gözönüne alınır.

Dış Pazar Geliştirme Yardımı

Madde 27 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslerden ihracat yapanlar, ihracat dolayısıyla fiilen yurda getirdikleri dövizin Türk Lirası karşılığı üzerinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbette ve Teşvik Belgelerine istinaden Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahından indirim yapabilirler.

a) Turizm müessesesi belgelerini haiz işletmeler ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığının müsaadesiyle faaliyette bulunan seyahat acentaları, gelir olarak kaydettikleri ve fiilen yurda getirttikleri, Türk Parası mevzuatına göre yurt dışına transfer edilemeyecek olan dövizin Türk Lirası karşılığı üzerinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbetlerde Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahından indirim yapabilirler. Bu indirim için gider belgesi aranmaz.

b) Yukarıdaki fıkralarda sözü edilen döviz kazancının pazar geliştirme indirimine tekabül eden kısmının yurt dışına transferine veya Dövizle çevrilebilir Türk Lirası hesabına yatırılmasına, bu kazancın Türkiye'ye getirildiğinin tevsiki kaydıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na müsaade edilir.

c) Genel Teşvik Tablosunda yer alacak indirim nisbeti %10'u geçmez.

İhracatta Vergi İadesi

Madde 28 - İhracatta Vergi İadesi uygulaması 27.6.1963 tarihli ve 261 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

Yabancılarla yapılan döviz kazandırıcı hizmetlerle, döviz kazandırıcı diğer işlemler, 261 sayılı Kanun'daki mal ihracına müteallik muafiyet, istisna veya vergi iadesi hükümlerinden Bakanlar Kurulu Kararıyla faydalanır.

Uluslararası ihaleleri kazanan yerli müteşebbislerin, münhasıran bu ihale konusu işde kullandıkları veya teslim ettikleri mallardan 261 sayılı Kanun kapsamına giren maddelere alış veya teslim faturası üzerinden Bakanlar Kurulu Kararı ile vergi iadesi uygulanır.

Bu maddedeki Bakanlar Kurulu Kararlarına ilişkin hazırlık çalışmaları ile vergi (iadesi) uygulamasının esas ve usullerinin tesbit ve ilanı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görevlerindedir.

Döviz Kazandırıcı Ticaret Faaliyetlerde Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

Madde 29 - 261 sayılı Kanun kapsamına giren maddelerin ihracatı ile yurt dışında döviz karşılığında yapılan hizmetlerden ihracatçıların ve müteahhitlerin sağladıkları döviz gelirlerinin bir vergilendirme dönemi içindeki artan kısmına isabet eden kazançları aşağıdaki şartlarda gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

- 1- Bu istisnadan, ancak bir vergilendirme dönemi içinde en az 15 milyon Türk Lirasının üstünde döviz geliri sağlayanlar faydalanır.
- 2- İstisnadan faydalanacak mükelleflerin en az iki takvim yılı süresince sanayi ürünü ihracatı yapmış olması gerekir. Hizmet ihracında bu şart aranmaz.
- 3- İstisnadan, uygulama yılında sağlanan döviz geliri ile bir evvelki takvim yılında sağlanan döviz geliri farkı faydalanır. Ancak, bir evvelki takvim yılındaki döviz geliri 15 milyon Türk Lirasının altında olsa bile 15 milyon Türk lirası olarak kabul edilir.
- 4- Vergiden istisna edilecek kazanç, ilgili kuruluşun toplam geliri ile toplam gideri arasındaki oranın artan ihracat döviz gelirine uygulanması (çarpılması) suretiyle hesaplanır.
- 5- Döviz gelirlerinin yetkili bankalara satılmış olması şarttır.

Madde 30 - 1000 DWT ve daha yukarı tonajdaki gemilerin yurt içi imal ve satışlarında, üreticiye satış bedelinin %25'ine kadar vergi iadesi yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Hisse Senetlerine Tanınacak Farklılıklar

Madde 31 - Kurulu veya kurulacak teşebbüslerin, yatırımlarını gerçekleştirmek için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ihraç edilecek isme yazılı hisse senetlerinden satın alan gerçek kişilerin şahıs başına toplamı 50 bin, geri kalmış bölgelerde 100 bin lirayı geçmeyen hisse senetlerine isabet edecek kazançlar, bu senetlerin ada yazılma tarihini takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl gelir vergisinden müstesnadır.

Hisse senetlerinin yurt dışında çalışanlar tarafından döviz karşılığı satın alınması halinde şahıs başına hisse senedi toplamı 150 bin lira ve süre 7 yıl olarak uygulanır.

Gerçek kişi mükellef, yukarıdaki fıkralarda gösterilen miktarları aşmamak üzere satın aldığı, bu teşvikten faydalanan teşebbüslerin isme yazılı hisse senetlerinden birine veya hepsine istisnayı uygulamakta serbesttir.

İhraç Edilen Ürünlerin Girdilerinde Bu Girdilerin Tescil Edilen İhraç Fiyatlarıyla veya Dünya Fiyatlarıyla Kullanılması

Madde 32 - Kamu Kuruluşlarınca üretilip ihraç edilen ürünlerin bünyesine giren ve Bakanlar Kurulu Kararı ile tesbit edilen girdiler, bunları ihraç edecekleri mamulde girdi olarak kullananlara, satışının yapıldığı tarihte tescil edilen ihraç fiyat-

larıyla verilir. Tescil edilen fiyat yoksa, bu maddeyi dünya piyasalarında en ziyade temsil edebilen üç fiyatın ortalaması alınır. Kamu kuruluşu yönünden bu satış ihracat sayılır.

Bu maddenin uygulamasında ihracatçı, ihracatını ve ihraç edilen ürün içindeki toplam girdi payını satıcı kuruluşa tevsik ederek fiyat farkını alır.

İhracatta vergi iadesi nisbetlerinin hesabında birinci fıkra hükmü gözönüne alınır.

Kamu Kesimi Satın Almalarında Farklılıklar

Madde 33 - Geri kalmış bölgelerde kurulu teşebbüslerin gelişmesinin ve yeni yatırımların gerçekleştirilmesinin sağlanması amacıyla, Genel ve Katma Bütçeli idarelerin yurt içinde üretilen mal ve hizmetleri, (beş yılı aşmamak üzere) belli süre ile satın almaları için Bakanlar Kurulu 1050 ve 2490 sayılı Kanunların hükümlerine bağlı kalmaksızın yeni usul ve esaslar getirilebilir.

Kredilendirme Yardımları

Madde 34 - Yatırımların kredilendirilmesi amacıyla, yatırım, kalkınma ve turizm bankalarına yabancı para ve Türk lirası kaynaklarının artırılması için hazinece Kamu Fonlarından bu bankalara ödünç verme şeklinde kaynak sağlanabilir.

İç ve dış sermaye piyasasından temin edilecek kaynaklar için Hazinece teminat verilebilir.

Orta ve Uzun Vadeli Kredilerde Faiz Farkı Ödemesi

Madde 35 - Yatırımlarda kullanılan orta ve uzun vadeli kredilerle ihracatın kredilendirilmesinde faiz yükünün hafifletilmesi ve kredilerin yönlendirilmesi için teşebbüs ve bankalara Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde teşekkül eden "Selektif Kredi Fonu"ndan faiz farkı ödemeleri yapılır. Bu ödemelerin esaslarıyla sektörler ve bölgelere göre nisbeti Bakanlar Kurulu Kararıyla tesbit ve ilân olunur.

Meslekî Eğitim Yardımı

Madde 36 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslerin yurt dışında pazarlama elemanı ve işletmecilerle, ustabaşı, formen ve muadili teknik hizmet personeli yetiştirmek amacıyla yaptıkları gerçek giderler, gider olarak kaydedilir.

Mühendis, araştırmacı, işletmeci elemanı ve benzeri yüksek seviyedeki teknik personelin yurt dışında eğitimi için uluslararası teknik yardım programlarından ve diğer anlaşmalardan memleketime sağlanan imkânların yarısı Genel Teşvik Tablosunda işaretlenen teşebbüslere Devlet Planlama Teşkilâtı'na tahsis edilir.

Yatırım Öncesi Yol Gösterici Yardım

Madde 37 - İlgili Bakanlık ve Kamu kuruluşları yatırım ve üretim projelerinin hazırlanması, değerlendirilmesi, teknolojik seçimi, teknoloji transferi ve benzeri konularda yatırım öncesi yol gösterici yardım sağlar. Bu yardımlar, her hangi bir tazminat ve talep hakkı doğurmaz.

Yatırımlara Döviz Tahsisi

Madde 38 - Bu Kanuna göre Teşvik Belgesi almış olan yatırımlara ithal edilecek yatırım eşyası için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan "Yerli İmal Durumu Belgesi" alınma kaydıyla ayrıca bir inceleme yapılmaksızın öncelikle döviz tahsisi edilir.

"Yerli İmal Durum Belgesi"nin verilmesiyle ilgili usul ve esaslar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tesbit ve ilân edilir.

Sanayi ve Turistik Bölgeler Tesis ve Tanzimi

Madde 39 - Sanayi ve turistik bölgeler tesis ve tanzimi maksadıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, uygun görülen arazinin istimlâki gerekiyorsa sanayici kooperatifleri ile kamu kuruluşu niteliğindeki mesleki kuruluşlar tarafından yapılan müracaat üzerine her türlü masraf, ödeme ve işlemler kendilerine ait olmak üzere bunlar lehine 6830 sayılı İstimlâk Kanunun 5 nci maddesi uyarınca gerekli istimlâk kararını alabilir. Ayrıca, gerekli gördüğü yerlerde arazi istimlâk eder ve elektrik, yol, su kanalizasyon gibi alt yapı tesislerini tamamladıktan sonra istimlâk maksadına uygun olarak plân ve parselasyonunu yapar. Bu hali ile arazi yeniden değerlendirilir ve Teşvik Belgesine sahip teşebbüslere yeni değeri ile tahsis edilir. Tahsis edilen arazinin bedeli %5 faizi ile birlikte eşit taksitlerle onbeş senede tahsil olunur.

İstimlâk, alt yapı ve diğer hizmetler için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine yeteri kadar ödenek konulur.

İstimlâk edilen arazi 10 seneye içinde sanayi ve turistik tesis ve tanzim edilmediği takdirde sahipleri tarafından geri alınabilir.

Denetleme ve İzleme

Madde 40 - Bakanlıkların kuruluş kanunlarında yer alan denetime ilişkin hükümlerle Vergi Usul Kanununun 135 nci maddesi hükmü saklı kalmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, teşviklerden yararlanan yatırım ve faaliyetleri denetler ve izler.

Vergiye ilişkin teşviklerin belgede gösterilen maksadın dışında kullanılmasının tesbiti halinde, bu sebeple zamanında tahakkuk ettirilemeyen veya noksan tahakkuk ettirilen vergi, resim ve harçlar hakkında bu Kanunun amme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümlerinin uygulanacağını öngördüğü haller hariç Vergi Usul Kanunu ile ilgili vergi kanunları hükümleri uygulanır. Maksadın dışında kullanıldığı tesbit edilen diğer teşviklerin karşılığında elde olunan ve nakitle ifade edilebilen menfaatler normal ve kanunî faizlerinin iki katı ile birlikte geri alınır.

Çeşitli Hükümler

Madde 41 - Bu Kanun'un uygulanmasıyla ilgili görevlerde çalıştırılmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü emrinde sözleşmeli personel çalıştırılır.

Sözleşmeli personel istihdam esasları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbit edilir.

Madde 42 - 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun 8 nci maddesinin (a) bendi ile kurulan Yabancı Sermayeyi Teşvik Komitesi görevleri ile aynı Kanunun 9 uncu maddesinin Ekonomi ve Ticaret Bakanlığına verdiği görevleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü yürütür.

Madde 43 - Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelik ve tebliğlerle tesbit ve ilanı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına aittir.

Madde 44 - 14.5.1964 tarih ve 474 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde sayılan Bakanlık ve Kuruluşların görev ve yetkileri ile aynı Kanunun 4 ncü ve 5 nci maddelerinde belirtilen görev ve yetkiler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devredilmiştir.

28.7.1967 tarih ve 933 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 cü maddesinde zikredilen Bakanlar Kurulu Kararlarının hazırlık çalışmaları ile aynı Kanunun 4 ncü maddesinde belirtilen görev ve yetkiler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yürütülür.

Madde 45 - Geri kalmış bölgelerde turizm yatırımları bakımından geri kalmış bölge gibi kabul edilen yerler il ve ilçe olarak yıllık program kararlarıyla tesbit ve ilân edilir.

Madde 46 - Bir ortağın mevcut veya artırılacak şirket sermayesinin hiç bir zaman % 10'undan fazlasına sahip olmadığı ve on ortağın sahip olacağı azamî hisse toplamı şirket sermayesinin % 40'ını aşmadığı gerçek ve tüzel kişi olarak en az 100 ortağın meydana getirdiği şirketlere bölgesel çok ortaklı şirket adı verilir.

Bölgesel çok ortaklı şirketlerde, belediyelerin, il özel idarelerinin devletin veya iktisadî devlet teşekküllerinin ve diğer kamu kuruluşlarıyla bölgesel çok ortaklı şirketlerin sermaye payında birinci fıkrada zikredilen nisbetler aranmaz.

Kooperatifler, en az 100 ortaktan meydana geldiği takdirde bölgesel çok ortaklı şirket sayılır.

Madde 47 - Yatırımlarla ilgili teşviklerden faydalanabilmek için bilanço esasına göre defter tutulması esastır. Teşebbüsler, muhasebelerini ve bilançolarını, teşviklerden faydalandıkları miktarların seneler itibarıyla takibini temin edecek şekilde tanzim ederler.

Madde 48 - Bu Kanunun 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 31, 35, 36, 38 ve 39 ncü maddelerindeki teşviklerden faydalanabilmek için yatırım ve üretimin "Genel Teşvik Tablosu" derecelerinin kapsamına giren ve 3 ncü madde esaslarına göre tesbit ve ilân edilen "Teşvik Edilecek Yatırım ve Üretim Konuları Listesi"nde yer alması esastır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 - Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce teşvik araçlarından faydalanmak için yürürlükteki mevzuata göre belge almış bulunan müteşebbisler lehlerine ihdas edilen teşviklerden faydalanabilmek için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvurabilirler. Bu gibi müracaatlar, 5nci madde esasları gözönüne alınarak incelenir ve uygun bulunduğu takdirde yeni belge verilir veya belgeleri tadil edilir.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunla birlikte yürürlüğe girecek cve Üçüncü Beş Yıllık Plan dönemi sonuna kadar uygulanacak "Genel Teşvik Tablosu" ve açıklamaları bu Kanuna bağlıdır.

Geçici Madde 3 - 3 ncü maddede zikredilen Bakanlar Kurulu Kararı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay, 23 ncü ve 24 ncü maddelerle ilgili Bakanlar Kurulu Kararları ise 3 ay için-

Geçici Madde 4 - Devlet Plânlama Teşkilâtı, Halk ve İşçi tasarruflarının değerlendirilmesi amacıyla 37 nci maddede belirtilen yatırım öncesi yol gösterici yardımlarına, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı teşkilâtının tamamlayıncaya kadar ve herhalde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren azami bir yıl müddetle devam eder.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN HÜKÜMLER

Madde 49 - 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa, 202 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile eklenen yatırım indirimine ilişkin Sekizinci Bölümünün 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8.maddesinin son fıkrasını değiştiren 199 sayılı Kanun; 14.5.1964 tarih ve 474/sayılı Kanunun 3 ncü maddesi; 28.8.1967 tarih ve 933 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi; 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 17 ncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük Hükümleri

Madde 50 - Bu Kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

Madde 51 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

**YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM VE DÖVİZ
KAZANDIRICI HİZMETLERİN TEŞVİKİ HAKKINDA
KANUN TASARISI**

HAZİRAN 1975

Cumhuriyet cad. Dörtler Apt. No. 18/2 Elmadağ - İstanbul, Tel. : 46 24 12

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca
YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM ve DÖ-
VİZ KAZANDIRICI HİZMETLERİN TEŞVİKİ
HAKKINDA bir kanun tasarısı hazır-
lanmıştır.

TÜSİAD Üyelerinin bilgileri için bu
tasarının örneği çoğaltılmıştır.

(Yayın No: TÜSİAD-T/75.6.23)

YATIRIMLARIN, İHRACATIN, TURİZM VE DÖVİZ KAZANDIRICI
HİZMETLERİN TEŞVİKİ HAKKINDA KANUN
TASARISI

Amacı

Madde 1 - Yatırımların, ihracatın, turizm ve döviz kazandırıcı hizmetlerin hızlandırılması, geliştirilmesi ve teşviki, istihdamın artırılması, teknolojik seviyenin yükseltilmesi, gelir dağılımındaki adaletin temini, kaynakların en verimli ve tesirli bir şekilde kullanılması, yatırımların kalkınma planlarının geliştirilmesini öngördüğü iktisadi faaliyet sektörlerine ve bölgelere dağılımının sağlanması, sanayi bölgeleri ve turistik bölgeler tesis ve tanzimi; bu Kanunda ve diğer ilgili Kanunlarda gösterilen teşvik araçlarıyla açık, yöneltici ve Kontrollü uygulama esaslarına göre yürütülür.

Teşvik Araçları

Madde 2 - Bu Kanundaki teşvik araçları şunlardır:

- (1) Gümrük vergisi ve ithalde alınan diğer vergi ve resimlerin kısmi veya tam muafiyeti veya taksitlendirilmesi,
- (2) Süreli vergi istisnası,
- (3) Yatırım indirimi,
- (4) İstihsal vergisi istisnası,
- (5) Yatırım mallarına vergi iadesi,
- (6) İhracat kredileriyle banka ve sigorta işlemlerinde vergi, resim ve harç istisnası,
- (7) Yatırım kredileriyle banka ve sigorta işlemlerinde vergi resim ve harç istisnası,
- (8) Kuruluş ve sermaye artırımı işlemlerinde muafiyet,
- (9) Fiyat ve tarife indirimi,
- (10) Geçici kabul yoluyla ithalatta muafiyet,
- (11) Dış pazar geliştirme yardımı,
- (12) İhracatta vergi iadesi,
- (13) Döviz kazandırıcı ticari faaliyetlerde gelir ve kurumlar vergisi istisnası,
- (14) Hisse senetlerine tanınacak farklılıklar,
- (15) İhraç edilen ürünlerin girdilerinde bu girdilerin tescil edilen ihraç fiyatlarıyla veya dünya fiyatlarıyla kullanılması,
- (16) Kamu kesimi satınalmalarında farklılıklar,
- (17) Kredilendirme yardımları,
- (18) Orta ve uzun vadeli kredilerde faiz farkı ödemesi,
- (19) Mesleki eğitim yardımı,
- (20) Yatırım öncesi yol gösterici yardım,
- (21) Yatırımlara döviz tahsisi,
- (22) Sanayi bölgeleri tesis ve tanzimi,

Genel Teşvik Tablosu

Madde 3 - Teşvik uygulamaları, kalkınma planlarıyla belirlenen hedef ve politika ilkelerine dayalı olarak bu Kanun esaslarına ve Genel Teşvik Tablosuna göre yürütülür.

Her plan dönemi için ayrı bir Genel Teşvik Tablosu planla birlikte düzenlenip yayınlanır.

Genel Teşvik Tablosunda yer alan derecelerin kapsamına giren "Teşvik Edilecek Yatırım ve Üretim Konuları Listesi" o yatırım ve üretimin:

- a) Kalkınma planlarına uygun bulunması,
 - b) Bölgesel çok ortaklı şirketlerle gerçekleştirilmesi,
 - c) Ekonomik kapasitelerde kurulması,
 - ç) Modern teknolojiyi uygulaması,
 - d) Dış pazarlarda rekabet gücünün bulunması,
 - e) Döviz geliri elde etmesi,
 - f) İthalat ikamesi sağlaması,
 - g) İstihdama tesiri,
 - h) Yan sanayiın gelişmesine hizmet etmesi,
- ilkeleri esas alınarak Yıllık Program Kararları ile tesbit ve ilân olunur.

Teşvik edilecek yatırım ve üretim konuları listesine Devlet Planlama Teşkilâtının görüşü alınarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na ilâveler yapılabilir. Yatırım ve üretim konularının listeden çıkartılması Bakanlar Kurulu kararıyla mümkündür.

Müracaat ve İnceleme

Madde 4 - Teşvik araçlarından faydalanmak isteyen müteşebbisler (Kamu ve özel) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na proje ve faaliyetlerine ilişkin belgeleriyle başvururlar.

Yatırımlarla ilgili teşviklerden faydalanmak için yatırıma başlamadan önce müracaat esastır. Şu kadar ki, inceleme ve değerlendirme sonunda gerekli görülen proje değişiklikleri müteşebbisleri tarafından yerine getirilebildiği veya mevcut durumuyla teşviklerden faydalanabildiği takdirde yatırıma başladıktan sonra yapılan teşvik müracaatları da geçerli sayılabilir. Ancak ithal malının fiilen ithalinden sonra yapılan müracaatlarla ilgili projeler, gümrüklerde uygulanan teşviklerden faydalanamaz ve yatırım tamamlanıp deneme işletmesi dahil üretime başladıktan sonra teşvik için müracaat edilemez. 11.ci maddenin birinci fıkrası hükmü saklıdır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yatırım veya üretim konusu projenin bu kanun esaslarına uygun olmaması veya Genel Teşvik Tablosu ile eklerinde yer almaması veya istenilen proje değişikliğininin müteşebbislerince yapılmaması veya müracaat zamanının geçirilmiş olması halinde teşvik talebini reddeder ve müracaatçıya yazılı olarak bildirir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Teşvik Belgesi alan projeler kısa açıklamalarla Resmi Gazete'te belli aralıklarla yayınlanır.

Teşvik ve Uygulama Belgeleri

Madde 5 - Teşvik Belgesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca mali ekonomik ve teknik tutarlılığını ve teknolojik yönlerini inceleme ve değerlendirme sonunda tutarlı bulunan yatırım ve Üretim projelerinin Genel Teşvik Tablosundaki yerine ve öngörülen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde hangi teşvik araçlarından faydalanacağını tesbit eden bir belgedir.

Teşviklerin Devir ve Temliki

Madde 6 - Başlanmış veya tamamlanmış yatırım projelerine tanınmış teşviklere ait hakların devir ile intili; devrin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca düzenlenen esaslar içinde yapılmasına bağlıdır. Sadece teşvik belgesinin devir ve temlikine ilişkin sözleşmeler muteber değildir.

Madde 7 - Teşvik Belgelerindeki teşvik araçlarından fiilen faydalanmayı sağlamak maksadıyla, ayrıca uygulama belgeleri verilebilir.

Belgelerin Uygulanması:

Madde 8 - Bu Kanuna göre verilen belgeler, belgede gösterilen nisbet, süre ve şartlara riayet edilerek ilgili Bakanlık ve Kuruluşlar tarafından uygulanır.

Kısmi veya Tam Gümrük Muafiyeti

Madde 9 - Yatırımlarda kullanılacak yatırım malları ithalinde alınacak gümrük vergisi, belediye hissesi ve ithalde alınacak diğer vergi ve resimler toplamına kısmi veya tam muafiyet uygulanır.

Gümrük Taksitlendirmesi

Madde 10 - Tam veya kısmi muafiyetten faydalanamayan veya kısmi muafiyetten faydalandırılma halinde kısmi muafiyet dışında kalan, yatırım mallarının, yatırımlarda kullanılması şartıyla gümrük vergisi, belediye hissesi ile ithalde alınan diğer vergi ve resimler toplamı, Genel Teşvik Tablosunda gösterilen ödemesiz devreler sonunda taksitlendirilir.

Müsterak Hüküm

Madde 11 - Kısmi veya tam gümrük muafiyeti veya taksitlendirme belgelerini almadan malı gümrüğe gelmiş olup da fiili ithalini yapmak isteyen müteşebbislerin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alacakları Geçici muafiyet veya taksitlendirme belgelerini, ilgili gümrük idarelerine ibraz etmeleri halinde gümrük giriş beyannamesine göre tarh ve tahakkuk ettirilen vergi ve resimler en çok altı ay süre ile teminat aramaksızın ertelenir. Bu süre içinde Kısmi veya Tam muafiyet veya Gümrük Taksitlendirme Belgesinin ilgili gümrük idaresine gelmesi üzerine faiz alınmadan vergi ve resimler terkin olunur veya ödemesiz devre sonunda taksit ödemeleri başlamak üzere teminat aramaksızın faizsiz taksitlendirme işlemi yapılır.

Taksitlendirmede ödemesiz devrenin başlangıcı gümrük giriş beyannamesinin tescil tarihidir.

Gümrük muafiyeti veya taksitlendirmenin reddi veya erteleme süresi sonuna kadar kısmi veya tam gümrük muafiyeti veya Gümrük Taksitlendirme Belgelerinin ilgili gümrük idaresine ibraz edilememesi halinde ertelenen vergi ve resimler Gümrük Giriş beyannamesinin tescil tarihinden hesaplanmak üzere Kanunî faizi ile birlikte tahsil olunur.

Vergi ve resimleri toplamına kısmi veya tam muafiyet uygulanan ithal mallarının 10 yıl süre ile, vergi ve resimleri taksitlendirilen ithal mallarının ise taksit borçları bitmeden, devri, satışı veya maksat dışında kullanılması halinde muafiyete tekabül eden meblağ veya tahsil edilmemiş taksitler müacceliyet kesbeder ve gümrük giriş beyannamesinin tescil tarihinden itibaren hesaplanmak üzere Amme Alacaklarını Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur.

Bu alacağın tahsilinde ithal malları üçüncü şahıslara satılmış, devredilmiş veya rehnedilmiş olsa dahi alacağın teminatı hükmündedir.

Süreli Vergi İstisnası

Madde 12 - Gerçek kişilerin yeni yatırımlardan elde ettikleri ticari kazançları gelir ve mali denge vergisinden; tüzel kişilerin aynı mahiyetteki yeni yatırımlarından elde ettikleri kurum kazançları ise kurumlar ve mali denge vergisinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen sürelerde ve 10 yılı aşmamak üzere müstesnadır. İstisna süresi yatırımın mal veya hizmet üretimine başladığı tarihi takip eden vergilendirme dönemi başından itibaren hesaplanır. Şu kadarki, mal veya hizmet üretiminin başladığı vergilendirme döneminin kazançları da bu istisnadan faydalanır.

Teşvik Belgesi alan müteşebbisler birinci fıkra esaslarına göre ve belgelerinde yazılı süre, kapasite ve yerde yatırımlarını gerçekleştirmeleri şartıyla bu belgelerinde yazılı nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanırlar.

Yatırım indirimi

Madde 13 - Gerçek ve tüzel kişilerin yeni yatırım dışındaki tevsi, modernizasyon, yenileme, kalite düzeltme, dar boğaz gideren yatırımları Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanır.

Yatırım indiriminin uygulanmasına yatırım konusunu teşkil eden yeni aktif değerlere ilişkin harcamaların yapıldığı takvim yılından itibaren başlanır. Ve indirimden faydalanan miktarı ulaşınca kadar devam olunur.

Her yıl yapılacak indirim, o yıl içinde bilançonun aktifinde yer almış olan indirimden faydalanan aktif değerlerin toplamına indirim nisbetlerinin uygulanması suretiyle bulunur. Evvelki yıllarda aynı surette ayrılmış olup o yılların kazançlarından düşülmemiş bulunan indirim miktarları mevcutsa, bunlar da ayrıca nazara alınır. Bu suretle ayrılmış olan indirimler toplamı, hiç bir şekil ve surette sabit yatırım toplamına indirim nisbetlerinin uygulanması suretiyle bulunacak miktarı geçemez.

Aktif değerlerin yeni olması, bu değerlerin memleket içinde bulunmasını ifade eder.

Yatırım indirimi, finansman kaynağı ne olursa olsun sabit yatırım tutarına uygulanır. Personel lojmanları dışındaki meskenlerle inşaatın fiilen kapladığı sıra payı haricinde kalan arsa veya arazi yatırım indiriminden faydalanamaz. Geri kalmış bölgelerde yapılan yatırımlarda arsa veya arazinin tamamı yatırım indirimi uygulamasında göz önüne alınır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına müracaat edilmesine ve belge alınmasına hacet kalmaksızın ziraatte kullanılacak kimyevi gübre, ilaç, ve makina tedariki ile ilgili yatırımlar, mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından tasdik edilmek suretiyle yatırım indiriminden faydalanır.

Teşvik Belgesi alan müteşebbisler birinci fıkra esaslarına göre ve belgelerinde yazılı süre, kapasite ve yerde yatırımlarını gerçekleştirmeleri şartıyla bu belgelerinde yazılı nisbetlerde yatırım indiriminden faydalanırlar.

Müşterek Hükümler

Madde 14 - Yeni yatırımlarda süreli vergi istisnası veya yatırım indiriminden faydalanma tercihi, teşebbüsün işletmeye geçtiği takvim yılı başından itibaren iki yıl içinde yapılır. Ancak, geri kalmış bölge yatırımları ile bölgesel çok ortaklı şirketlerce gerçekleştirilecek olan yeni yatırımlarda süreli vergi istisnasından faydalandıktan sonra yatırım indiriminden faydalanacağı bakiye miktar varsa bitinceye kadar yatırım indirimi uygulamasına devam edilir.

Aktif Değerlerin Satış veya Devri

Madde 15 - Belge kapsamındaki yatırımın tamamı bitirilip istimal veya istihsal başlamadan yatırıma mevzu aktif değerlerin parça parça veya topluca satış veya devri halinde sağlanan yatırım indirimi veya süreli vergi istisnası hakkı sakıt olur ve zamanında tahakkuk ettirilmemiş olan vergiler gecikme zammı ile birlikte tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Yatırım tamamlanarak istihsal veya istimale başlanmış ise aktif değerlerin topluca satış veya devri halinde satıcı yönünden bir işlem yapılmaz.

Yatırım tamamlanarak istihsal veya istimale başlanmış ise aktif değerleri tamamen satın veya devir alan kimse, süreli vergi istisnası veya yatırım indiriminden faydalanma şartları mevcut olmak kaydıyla, işbu istisna veya indirimden faydalanır. Daha önce istisna veya indirimden hiç faydalanılmamış olması halinde, faydalanılacak süre veya miktar satan veya devir edene tanınan istisna süresi veya yatırım indiriminin miktarına ve satın veya devir alanın faydalanabileceği istisna süresi veya indirim nisbetlerine göre hesaplanır. Bahis konusu aktif değerler için daha önce istisnadan veya yatırım indiriminden istifade edilmiş ise satın veya devir alan aynı değerler üzerinden hesaplanacak bakiye vergi istisnasından veya indirim kısmından faydalanır.

Ancak, bu bakiye kısım bahis konusu aktif değerler için daha önce istifade edilmiş istisna süresi veya indirimlerin satın veya devir alanın istifade edebileceği süre veya nisbete göre hesaplanacak istisna süresi veya indirimden tenzili suretiyle bulunacak süre veya miktarı aşamaz.

Süreli vergi istisnası veya yatırım indirimine mevzu aktif değerlerin, yatırım bitip istihsal veya istimale geçmeden parça parça veya topluca satış veya devri, istihsal veya istimale

başlandıktan sonra güdülen gaye dışında parça parça satış veya devri; Teşvik Belgesindeki şartlardan herhangi birinin ihlali hallerinde süreli vergi istisnası veya yatırım indirimi dolaşmasıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler gecikme zammı ile birlikte tahakkuk ettirilerek tahsil olunur. Şu kadarki, sağlanan süreli vergi istisnası süresinin veya yatırım indirimi miktarının tamamen uygulanarak bitirilmesinden sonra herhangi bir işlem yapılmaz.

Dar Mükellefiyette Süreli Vergi İstisnası ve Yatırım İndirimi

Madde 16 - Yatırım indirimi veya süreli vergi istisnasından faydalanan dar mükelleflerin yatırım indirimi veya süreli vergi istisnası sebebiyle ödemedikleri gelir veya kurumlar vergisi gerçek kişilerde kârın işletmeden çekilmesi, tüzel kişilerde kârın dağıtılması halinde ikmalen tarh ve tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Menşe memlekette benzeri bir teşvik uygulamasının bulunmaması veya Türkiye'dekine nazaran daha düşük seviyede uygulanması halinde, ikmalen salınacak vergi bu farka tekabül eder. Ancak Türkiye ile ikili vergi anlaşması yapan ülkelerin tam mükelleflerinin Türkiye'de elde ettikleri gelirlerinin vergilenmesi bu anlaşmalarda kabul edilmiş ise ikmalen tarhiyat yapılmaz.

İstihsal Vergisi İstisnası

Madde 17 - Genel Teşvik Tablosunun birinci derecesi kapsamına ve memleket ekonomisi bakımından stratejik önem taşıdığı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı tarafından müştereken karar verilen yatırım konuları ile geri kalmış bölge yatırımları ve bölgesel çok ortaklı şirketlerle gerçekleştirilecek yatırımlarda kullanılacak:

1 - 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa Ekli I numaralı ilk istihsal maddeleri tablosunun:

- a. 1. inci pozisyonunda yer alan çimento ve ateşe mukavim eşy
- b. 2 ci pozisyonun (A) alt pozisyonunda yer alan demir sanayi gurubu malları,
- c. 9 uncu pozisyonun (B) alt pozisyonunda yer alan işlenmemiş çekme veya üfleme camlar ile (C) alt pozisyonda yer alan emniyet camları.

2 - Aynı kanuna ekli II numaralı mamul maddeler tablosunun 7 ci pozisyonun (e) fıkrasında yer alan maddeler, bu yatırımları yapan müteşebbislere tesliminde dahilde alınan istihsal vergisinden müstesnadır.

Bu istisna, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alınacak istihsal vergisi istisna belgesinin alıcı tarafından satıcıya ibrazı üzerine alış faturasında gösterilmek suretiyle uygulanır. Bu halde istihsal vergisinin kanuni mükellefi alıcıdır.

Yatırım Mallarına Vergi İadesi:

Madde 18 - Yurt içinde imal edilen ve münhasıran üretimle ilgili olan yatırım malı makina, komple tesis ve teçhizatın satın alınması halinde alış fiyatının % 10'u nisbetinde vergi iadesi uygulanır.

Bu iade, yatırımcının dahilde alınan istihsal vergisi veya diğer vergi ve kurumlar vergisi beyannamelerine göre tarh

ve tahakkuk eden vergilerden yukarıdaki fıkraya göre ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınacak yatırım mallarına vergi iadesi miktarının bitinceye kadar indirilmesi suretiyle uygulanır.

Müsterak Hüküm

Madde 19 - 16. madde de zikredilen istihsal vergisi istisnası ile 17. madde gereğince vergi iadesinin uygulanacağı yatırım malları, münhasıran belgesinde yazılı maksat için kullanılır. Maksat dışında devri satışı veya kullanılması halinde maksat dışında satan, devreden veya kullananlar, satış, devir veya kullanım tarihinden itibaren en geç bir ay içinde ilgili vergi dairesine baş vurarak muafiyet sağlanan istihsal vergisini bu vergi ile ilgili girdiyi veya faydalanılan vergi iadesini bununla ilgili yatırım malını satın aldıkları tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte ödemek mecburiyetindedirler. Bu mecburiyete uyulmaması halinde muafiyet veya vergi iade miktarı bir kat zammı ile Amme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki kanun hükümlerine göre tahsil olunur. Şu kadar ki, girdinin satın alınmasından itibaren beş ve yatırım malının satın alınmasından itibaren ise on yıl geçmesiyle herhangi bir işlem yapılmaz.

İhracat Kredileriyle Banka ve Sigorta İşlemlerinde Vergi, Resim, Harç İstisnası:

Madde 20 - Bizatihi ihracatla ilgili banka ve sigorta işlemleri ile her türlü ihracat kredileri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Yatırım Kredileriyle Banka ve Sigorta İşlemlerinde Vergi, Resim, Harç İstisnası

Madde 21 - Yatırım ve Üretim konularının gerçekleşme safhasına ait banka ve sigorta işlemleri ile bu teşebbüslere açılan veya teminat verilen ve belli ödeme planına bağlı orta ve uzun vadeli iç ve dış krediler vadesi içinde tasfiye olununcaya kadar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınacak belgeye istinaden her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Madde 22 - Vergi, resim ve harç istisnası uygulanan kredilerle ilgili reeskont işlemleri de aynı istisnadan faydalanır.

Müsterak Hüküm

Madde 23 - Yukarıda zikredilen 18, 19 ve 20 nci maddelerin şumulüne giren ihracat ve yatırım kredileri ile banka ve sigorta işlemlerine ilişkin vergi, resim ve harç istisnası uygulamasından faydalanan müteşebbis ve ihracatçıların bu teşvikleri maksat dışı kullanmalarının tesbiti halinde faydalanılan vergi, resim ve harçların iki katı ilgili Bankalarca geri alınır.

Kuruluş ve Sermaye Artırımı İşlemlerinde Muafiyet

Madde 24 - Yatırımların gerçekleştirilmesi için kurulacak veya gerçekleşme safhasında sermaye artırımı yapacak olan teşebbüslerin kuruluş ve sermaye artırımına ilişkin, işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Fiyat ve Tarife İndirimi

Madde 25 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslere rekabet gücü sağlamak için kullanacakları enerjinin fiyat ve tarifelerinde Bakanlar Kurulu Kararı ile %50'ye kadar indirim yapılabilir.

Geçici Kabul Yoluyla İthalatta Muafiyet

Madde 26 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslere dış rekabet gücü kazandırmak için münhasıran ihraç edilecek mamullere uygulanmak üzere bu mamullerin bünyesine giren veya ambalajında kullanılan ve yurt içinde üretilmeyen veya yurt içinde üretilse bile fiyat ve kalite yönünden dünya piyasalarında rekabet edemiyerek durumda bulunan girdilerin ithalinde alınacak gümrük vergisi, belediye hissesi ve ithalde alınan diğer vergi, resim ve harçlardan muaf olarak geçici kabul yoluyla ithali için gerekli usul ve esasları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gümrük ve Tekel Bakanlığınca müştereken tesbit ve ilân edilir.

İhracatta vergi iadesi nisbetlerinin hesabında birinci fıkra hükmü gözönüne alınır.

Dış Pazar Geliştirme Yardımı

Madde 27 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslerden ihracat yapanlar, ihracat dolayısıyla fiilen yurda getirdikleri dövizin Türk Lirası karşılığı üzerinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbette ve Teşvik Belgelerine istinaden Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahından indirim yapabilirler.

a) Turizm müessesesi belgelerini haiz işletmeler ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığının müsaadesiyle faaliyette bulunan seyahat acentaları, gelir olarak kaydettikleri ve fiilen yurda getirttikleri, Türk Parası mevzuatına göre yurt dışına transfer edilemeyecek olan dövizin Türk Lirası karşılığı üzerinden Genel Teşvik Tablosunda gösterilen nisbetlerde Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahından indirim yapabilirler. Bu indirim için gider belgesi aranmaz.

b) Yukarıdaki fıkralarda sözü edilen döviz kazancının pazar geliştirme indirimine tekabül eden kısmının yurt dışına transferine veya Dövizle çevrilebilir Türk Lirası hesabına yatırılmasına, bu kazancın Türkiye'ye getirildiğinin tevsiki kaydıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na müsaade edilir.

c) Genel Teşvik Tablosunda yer alacak indirim nisbeti %10'u geçemez.

İhracatta Vergi İadesi

Madde 28 - İhracatta Vergi İadesi uygulaması 27.6.1963 tarihli ve 261 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

Yabancılarla yapılan döviz kazandırıcı hizmetlerle, döviz kazandırıcı diğer işlemler, 261 sayılı Kanun'daki mal ihracına müteallik muafiyet, istisna veya vergi iadesi hükümlerinden Bakanlar Kurulu Kararıyla faydalanır.

Uluslararası ihaleleri kazanan yerli müteşebbislerin, münhasıran bu ihale konusu işde kullandıkları veya teslim ettikleri mallardan 261 sayılı Kanun kapsamına giren maddelere alış veya teslim faturası üzerinden Bakanlar Kurulu Kararı ile vergi iadesi uygulanır.

Bu maddedeki Bakanlar Kurulu Kararlarına ilişkin hazırlık çalışmaları ile vergi (iadesi) uygulamasının esas ve usullerinin tesbit ve ilanı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görevlerinden-
dir.

Döviz Kazandırıcı Ticarî Faaliyetlerde Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

Madde 29 - 261 sayılı Kanun kapsamına giren maddelerin ihracatı ile yurt dışında döviz karşılığında yapılan hizmetlerden ihracatçıların ve müteahhitlerin sağladıkları döviz gelirlerinin bir vergilendirme dönemi içindeki artan kısmına isabet eden kazançları aşağıdaki şartlarda gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

- 1- Bu istisnadan, ancak bir vergilendirme dönemi içinde en az 15 milyon Türk Lirasının üstünde döviz geliri sağlayanlar faydalanır.
- 2- İstisnadan faydalanacak mükelleflerin en az iki takvim yılı süresince sanayi ürünü ihracatı yapmış olması gerekir. Hizmet ihracında bu şart aranmaz.
- 3- İstisnadan, uygulama yılında sağlanan döviz geliri ile bir evvelki takvim yılında sağlanan döviz geliri farkı faydalanır. Ancak, bir evvelki takvim yılındaki döviz geliri 15 milyon Türk Lirasının altında olsa bile 15 milyon Türk Lirası olarak kabul edilir.
- 4- Vergiden istisna edilecek kazanç, ilgili kuruluşun toplam geliri ile toplam gideri arasındaki oranın artan ihracat döviz gelirine uygulanması (çarpılması) suretiyle hesaplanır.
- 5- Döviz gelirlerinin yetkili bankalara satılmış olması şarttır.

Madde 30 - 1000 DWT ve daha yukarı tonajdaki gemilerin yurt içi imal ve satışlarında, üreticiye satış bedelinin %25'ine kadar vergi iadesi yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Hisse Senetlerine Tanınacak Farklılıklar

Madde 31 - Kurulu veya kurulacak teşebbüslerin, yatırımlarını gerçekleştirmek için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ihraç edilecek isme yazılı hisse senetlerinden satın alan gerçek kişilerin şahıs başına toplamı 50 bin, geri kalmış bölgelerde 100 bin lirayı geçmeyen hisse senetlerine isabet edecek kazançlar, bu senetlerin ada yazılma tarihini takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl gelir vergisinden müstesnadır.

Hisse senetlerinin yurt dışında çalışanlar tarafından döviz karşılığı satın alınması halinde şahıs başına hisse senedi toplamı 150 bin lira ve süre 7 yıl olarak uygulanır.

Gerçek kişi mükellef, yukarıdaki fıkralarda gösterilen miktarları aşmamak üzere satın aldığı, bu teşvikten faydalanan teşebbüslerin isme yazılı hisse senetlerinden birine veya hepsine istisnayı uygulamakta serbesttir.

İhraç Edilen Ürünlerin Girdilerinde Bu Girdilerin Tescil Edilen İhraç Fiyatlarıyla veya Dünya Fiyatlarıyla Kullanılması

Madde 32 - Kamu Kuruluşlarınca üretilip ihraç edilen ürünlerin bünyesine giren ve Bakanlar Kurulu Kararı ile tesbit edilen girdiler, bunları ihraç edecekleri mamulde girdi olarak kullananlara, satışının yapıldığı tarihte tescil edilen ihraç fiyat-

larıyla verilir. Tescil edilen fiyat yoksa, bu maddeyi dünya piyasalarında en ziyade temsil edebilen üç fiyatın ortalaması alınır. Kamu kuruluşu yönünden bu satış ihracat sayılır.

Bu maddenin uygulamasında ihracatçı, ihracatını ve ihraç edilen ürün içindeki toplam girdi payını satıcı kuruluşa tevsik ederek fiyat farkını alır.

İhracatta vergi iadesi nisbetlerinin hesabında birinci fıkra hükmü gözönüne alınır.

Kamu Késimi Satın Almalarında Farklılıklar

Madde 33 - Geri kalmış bölgelerde kurulu teşebbüslerin gelişmesinin ve yeni yatırımların gerçekleştirilmesinin sağlanması amacıyla, Genel ve Katma Bütçeli idarelerin yurt içinde üretilen mal ve hizmetleri, (beş yılı aşmamak üzere) belli süre ile satın almaları için Bakanlar Kurulu 1050 ve 2490 sayılı Kanunların hükümlerine bağlı kalmaksızın yeni usul ve esaslar getirilebilir.

Kredilendirme Yardımları

Madde 34 - Yatırımların kredilendirilmesi amacıyla, yatırım, kalkınma ve turizm bankalarına yabancı para ve Türk lirası kaynaklarının artırılması için hazinece Kamu Fonlarından bu bankalara ödünç verme şeklinde kaynak sağlanabilir.

İç ve dış sermaye piyasasından temin edilecek kaynaklar için Hazinece teminat verilebilir.

Orta ve Uzun Vadeli Kredilerde Faiz Farkı Ödemesi

Madde 35 - Yatırımlarda kullanılan orta ve uzun vadeli kredilerle ihracatın kredilendirilmesinde faiz yükünün hafifletilmesi ve kredilerin yönlendirilmesi için teşebbüs ve bankalara Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde teşekkül eden "Selektif Kredi Fonu"ndan faiz farkı ödemeleri yapılır. Bu ödemelerin esaslarıyla sektörler ve bölgelere göre nisbeti Bakanlar Kurulu Kararıyla tesbit ve ilân olunur.

Meslekî Eğitim Yardımı

Madde 36 - Kurulu ve kurulacak teşebbüslerin yurt dışında pazarlama elemanı ve işletmecilerle, ustabaşı, formen ve muadili teknik hizmet personeli yetiştirmek amacıyla yaptıkları gerçek giderler, gider olarak kaydedilir.

Mühendis, araştırmacı, işletmeci elemanı ve benzeri yüksek seviyedeki teknik personelin yurt dışında eğitimi için uluslararası teknik yardım programlarından ve diğer anlaşmalardan memleketimize sağlanan imkânların yarısı Genel Teşvik Tablosunda işaretlenen teşebbüslere Devlet Plânlama Teşkilâtı'na tahsis edilir.

Yatırım Öncesi Yol Gösterici Yardım

Madde 37 - İlgili Bakanlık ve Kamu kuruluşları yatırım ve üretim projelerinin hazırlanması, değerlendirilmesi, teknolojik seçimi, teknoloji transferi ve benzeri konularda yatırım öncesi yol gösterici yardım sağlar. Bu yardımlar, her hangi bir tazminat ve talep hakkı doğurmaz.

Yatırımlara Döviz Tahsisi

Madde 38 - Bu Kanuna göre Teşvik Belgesi almış olan yatırımlara ithal edilecek yatırım eşyası için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan "Yerli İmal Durumu Belgesi" alınma kaydıyla ayrıca bir inceleme yapılmaksızın öncelikle döviz tahsisi edilir.

"Yerli İmal Durum Belgesi"nin verilmesiyle ilgili usul ve esaslar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tesbit ve ilân edilir.

Sanayi ve Turistik Bölgeler Tesis ve Tanzimi

Madde 39 - Sanayi ve turistik bölgeler tesis ve tanzimi maksadıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, uygun görülen arazinin istimlâki gerekiyorsa sanayici kooperatifleri ile kamu kuruluşu niteliğindeki mesleki kuruluşlar tarafından yapılan müracaat üzerine her türlü masraf, ödeme ve işlemler kendilerine ait olmak üzere bunlar lehine 6830 sayılı İstimlâk Kanunun 5 nci maddesi uyarınca gerekli istimlâk kararını alabilir. Ayrıca, gerekli gördüğü yerlerde arazi istimlâk eder ve elektrik, yol, su kanalizasyon gibi alt yapı tesislerini tamamladıktan sonra istimlâk maksadına uygun olarak plân ve parsellasyonunu yapar. Bu hali ile arazi yeniden değerlendirilir ve Teşvik Belgesi'ne sahip teşebbüslere yeni değeri ile tahsis edilir. Tahsis edilen arazinin bedeli %5 faizi ile birlikte eşit taksitlerle onbeş senede tahsil olunur.

İstimlâk, alt yapı ve diğer hizmetler için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine yeteri kadar ödenek konulur.

İstimlâk edilen arazi 10 sene içinde sanayi ve turistik tesis ve tanzim edilmediği takdirde sahipleri tarafından geri alınabilir.

Denetleme ve İzleme

Madde 40 - Bakanlıkların kuruluş kanunlarında yer alan denetime ilişkin hükümlerle Vergi Usul Kanununun 135 nci maddesi hükmü saklı kalmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, teşviklerden yararlanan yatırım ve faaliyetleri denetler ve izler.

Vergiye ilişkin teşviklerin belgede gösterilen maksadın dışında kullanılmasının tesbiti halinde, bu sebeple zamanında tahakkuk ettirilemeyen veya noksan tahakkuk ettirilen vergi, resim ve harçlar hakkında bu Kanunun amme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümlerinin uygulanacağını öngördüğü haller hariç Vergi Usul Kanunu ile ilgili vergi kanunları hükümleri uygulanır. Maksadın dışında kullanıldığı tesbit edilen diğer teşviklerin karşılığında elde olunan ve nakitle ifade edilebilen menfaatler normal ve kanunî faizlerinin iki katı ile birlikte geri alınır.

Çeşitli Hükümler

Madde 41 - Bu Kanun'un uygulanmasıyla ilgili görevlerde çalıştırılmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü emrinde sözleşmeli personel çalıştırılır.

Sözleşmeli personel istihdam esasları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbit edilir.

Madde 42 - 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun 8 nci maddesinin (a) bendi ile kurulan Yabancı Sermayeyi Teşvik Komitesi görevleri ile aynı Kanunun 9 uncu maddesinin Ekonomi ve Ticaret Bakanlığına verdiği görevleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlı-

Madde 43 - Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelik ve t bli  lerle tesbit ve ilânı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına aittir.

Madde 44 - 14.5.1964 tarih ve 474 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde sayılan Bakanlık ve Kuruluşların görev ve yetkileri ile aynı Kanunun 4 nc  ve 5 nci maddelerinde belirtilen görev ve yetkiler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devredilmiştir.

28.7.1967 tarih ve 933 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 c  maddesinde zikredilen Bakanlar Kurulu Kararlarının hazırlık çalışmaları ile aynı Kanunun 4 nc  maddesinde belirtilen görev ve yetkiler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yürütülür.

Madde 45 - Geri kalmış bölgelerde turizm yatırımları bakımından geri kalmış bölge gibi kabul edilen yerler il ve ilçe olarak yıllık program kararlarıyla tesbit ve ilân edilir.

Madde 46 - Bir orta ın mevcut veya artırılacak  irket sermayesinin hiç bir zaman % 10'undan fazlasına sahip olmadığı ve on orta ın sahip olacağı azamî hisse toplamı  irket sermayesinin % 40'ını a madı ı gerçek ve tüzel kişi olarak en az 100 orta ın meydana getirdiği şirketlere bölgesel çok ortaklı  irket adı verilir.

Bölgesel çok ortaklı şirketlerde, belediyelerin, il özel idarelerinin devletin veya iktisadi devlet te ekk llerinin ve diğer kamu kuruluşlarıyla bölgesel çok ortaklı şirketlerin sermaye payında birinci fıkrada zikredilen nisbetler aranmaz.

Kooperatifler, en az 100 ortaktan meydana geldiği takdirde bölgesel çok ortaklı  irket sayılır.

Madde 47 - Yatırımlarla ilgili teşviklerden faydalanabilmek için bilanço esasına göre defter tutulması esastır. Te ebb sler, muhasebelerini ve bilançolarını, teşviklerden faydalandıkları miktarların seneler itibariyle takibini temin edecek şekilde tanzim ederler.

Madde 48 - Bu Kanunun 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 31, 35, 36, 38 ve 39 nc  maddelerindeki teşviklerden faydalanabilmek için yatırım ve üretimin "Genel Teşvik Tablosu" derecelerinin kapsamına giren ve 3 nc  madde esaslarına göre-tesbit ve ilân edilen "Teşvik Edilecek Yatırım ve  retim K n ları Listesi"nde yer alması esastır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 - Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce teşvik araçlarından faydalanmak için yürürlükteki mevzuata göre belge almış bulunan m te ebbisler lehlerine ihdas edilen teşviklerden faydalanabilmek için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvurabilirler. Bu gibi müracaatlar, 5nci madde esasları gözönüne alınarak incelenir ve uygun bulunduğu takdirde yeni belge verilir veya belgeleri tadil edilir.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunla birlikte yürürlüğe girecek cve    nc  Beş Yıllık Plân dönemi sonuna kadar uygulanacak "Genel Teşvik Tablosu" ve açıklamaları bu Kanuna bağlıdır.

Geçici Madde 3 - 3 nc  maddede zikredilen Bakanlar Kurulu Kararı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay, 23 nc  ve 24 nc  maddelerle ilgili Bakanlar Kurulu Kararları ise 3 ay içinde vavınlanır.

Geçici Madde 4 - Devlet Plânlama Teşkilâtı, Halk ve İşçi tasarruflarının değerlendirilmesi amacıyla 37 nci maddede belirtilen yatırım öncesi yol gösterici yardımlarına, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı teşkilâtının tamamlayıncaya kadar ve herhalde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren azami bir yıl müddetle devam eder.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN HÜKÜMLER

Madde 49 - 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa, 202 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile eklenen yatırım indirimine ilişkin Sekizinci Bölümünün 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8.maddesinin son fıkrasını değiştiren 199 sayılı Kanun; 14.5.1964 tarih ve 474/sayılı Kanunun 3 ncü maddesi; 28.8.1967 tarih ve 933 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi; 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük Hükümleri

Madde 50 - Bu Kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

Madde 51 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.